BLAŽENI ALOJZIJE
Stepinac

»Ne ću požaliti nijednog dana svojih dugih patnja, samo da se sačuva sloboda Crkve Božje i da se naš narod može opet u slobodi klanjati Bogu, kojemu jedinome pripada čast i slava.«

(Bl. A. STEPINAC, Pismo p. Antunu Prešernu, DI, Krašić, 27, rujna 1958.)

GLASNIK POSTULATURE GODINA XVI. (2009.) 8.svibnja BROJ 3. CIJENA 10 KUNA

Papina riječ

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 28. siječnja - Pavlove pastoralne poslanice

Govoreći o Pavlovim pastoralnim poslanicama, upućenima pojedinim pastirima Crkve: dvije Timoteju i jedna Titu, inače najpouzdanijim suradnicima svetoga Pavla, Benedikt XVI. istaknuo je i ove misli:

Druga tipična sastavnica tih poslanica jest njihovo razmišljanje o ministerijalnoj strukturi Crkve. Upravo je u njima prvi put predstavljena trostruka podjela na biskupe, prezbitere i đakone (usp. 1 Tim 3,1-13; 4,13; 2 Tim 1,6; Tit 1,5-9). Možemo zapaziti u pastoralnim poslanicama pojavu dviju ministerijalnih struktura te tako nastanak definitivnog oblika Crkvene službe. U Pavlovim poslanicama, koje su nastale sredinom njegova života, Pavao govori o "nadglednicima" (Fil 1,1) i "poslužiteljima": to je tipična struktura Crkve koja se oblikovala u epohi poganskoga svijeta. Ostaje međutim dominantan lik samoga apostola, te se stoga ostale službe razvijaju tek postupno.

Dok, kao što sam rekao, u Crkvi koja se oblikovala u poganskom svijetu imamo biskupe i đakone, a ne prezbitere, u Crkvama koje su nastale u židovsko-kršćanskom svijetu prezbiteri su dominantna struktura. Na kraju pastoralnih poslanica, dvije strukture se ujedinjuju: sada se pojavljuje izraz "nadglednik" (biskup) (usp. 1 Tim 3, 2; Tit 1, 7), uvijek u jednini, uz kojeg uvijek ide određeni član. A pored "nadglednika" nalazimo prezbitere i đakone. I nadalje je presudan lik apostola, ali tri poslanice, kao što sam već rekao, nisu više upućene zajednici, već osobama: Timoteju i Titu, koji se s jedne strane pojavljuju kao biskupi, a s druge počinju zauzimati apostolovo mjesto.

Zapažaju se tako početci stvarnosti koja će se kasnije nazvati "apostolsko nasljeđe". Pavao vrlo svečanim tonom kaže Timoteju: "Ne zanemari milosnog dara koji je u tebi, koji ti je dan po proroštvu zajedno s polaganjem ruku starješinstva" (1 Tim 4, 14). Možemo reći da se u tim riječima naziru i prvi obrisi sakramentskog značaja te službe. I tako imamo jezgru katoličke strukture: *Sveto pismo* i predaja, *Sveto pismo* i navještaj, tvore cjelinu, ali se toj, tako reći doktrinarnoj, strukturi mora pridodati osobna struktura, nasljednici apostolâ, kao svjedoci apostolskog navještaja.

Važno je na kraju zapaziti da u tim poslanicama Crkva promatra samu sebe kao nešto ljudsko, nalik kući i obitelji. Osobito u 1 Tim 3, 2-7 čitaju se vrlo detaljni naputci o biskupu, poput ovih: on mora biti "besprijekoran, jedne žene muž, trijezan, razuman, sređen, gostoljubiv, sposoban poučavati, ne vinu sklon, ne nasilan nego popustljiv, ne ratoboran, ne srebroljubac; da svojom kućom dobro upravlja i sinove drži u pokornosti sa svom ozbiljnošću - a ne zna li netko svojom kućom upravljati, kako će se brinuti za Crkvu Božju?... A treba da ima i lijepo svjedočanstvo od onih vani". Ovdje se mora prije svega primijetiti važna sposobnost poučavanja (usp. 1 Tim 5,17), koja se spominje i u drugim ulomcima (usp. 1 Tim 6,2c; 2 Tim 3,10; Tit 2,1), a zatim jedna posebna osobna karakteristika "očinstva". Biskupa se naime smatra ocem kršćanske zajednice (usp. 1 Tim 3,15). Uostalom shvaćanje Crkve kao "Božje kuće" vuče svoje korijene iz Staroga zavjeta (usp. Br 12,7) i ponovno je formulirana u Heb 3,2.6, dok se na jednom drugom mjestu čita da kršćani nisu više stranci ni gosti, već sugrađani svetih i ukućani Božji (usp. Ef 2,19).

Molimo Gospodina i svetog Pavla da i mi, kao kršćani, uzmognemo sve više, u društvu u kojem živimo, biti prepoznatljivi kao članovi "Božje kuće". Molimo također da crkveni pastiri sve više steknu očinske, u isti mah nježne i snažne, osjećaje u oblikovanju Božje kuće, zajednice i Crkve.

Slike na naslovnoj stranici: Bl. Alojzije Stepinac s uzvisine brda Skopusa promatra Jeruzalem, 18. srpnja 1937.; Svećenici iz hrvatskih biskupija, studenti u Rimu i njihovi gosti, obavljajući duhovne vježbe »tragovima sv. Pavla u Turskoj« pohodili su i kuću u kojoj je prema Efeškoj predaji neko vrijeme živjela Isusova Majka, nakon što ju je on, umirući na križu, povjerio učeniku Ivanu; Brojni hodočasnici sudjeluju u misnom slavlju u župnoj crkvi u Krašiću, na "Stepinčevo", 10. veljače 2009.

Urednikova riječ

Pljeva i zrno

U propovijedi na blagdan blaženog Alojzija Stepinca kardinal Josip Bozanić je ustvrdio: "Imamo dojam da je sustav (komunistički, op. J. B.) prestao djelovati u prijašnjemu obliku, ali da je doživio svoju preobrazbu koja se očituje u trovanju tla iz kojega treba niknuti plod pšeničnoga zrnja. Jer, kako objasniti da se dva desetljeća nakon tih događaja istina ne uspijeva ukorijeniti u zemljama koje se diče slobodom i istinoljubivošću? Na vlastitome se hrvatskome primjeru opravdano pitamo: Zar nije čudno da se o blaženomu Alojziju Stepincu u Hrvatskoj izbjegava govoriti istinito? Zar nije zastrašujuće da se još i danas odvaguje što će i kako će netko reagirati na istinu o njemu? Zar nismo svjedoci prešućivanja, osobito medijskoga, onoga čime se može ponositi svaki hrvatski čovjek? Zašto djeca i mladi danas nemaju otvoren put prema cjelovitosti uvida u riznicu naše i europske duhovnosti?"

Nadbiskup Stepinac tijekom nepoznatog pastirskog pohoda. Njemu slijeva prepoznajemo vlč. Josipa Salača, kasnije pomoćnog biskupa zagrebačkoga, vlč. Vilima Cecelju, kapelana u Petrinji i župnika u Kustošiji (Zagreb) i vlč. Franju Šepera, tada Nadbiskupova tajnika, kasnije nadbiskupa zagrebačkoga i kardinala te pročelnika Kongregacije za nauk vjere.

A blaženi Stepinac ima časno mjesto u toj riznici. Progovorio je o tome i mons. Marin Srakić, đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit, predsjednik HBK, kad je na poziv požeškoga biskupa Antuna Škvorčevića, a prigodom *Dana obnove čišćenja pamćenja i spomena mučenika u Požeškoj biskupiji*, predvodeći euharistijsko slavlje na središnjoj molitvenoj postaji u jasenovačkoj župnoj crkvi 3. travnja 2009., istaknuo: "Sabrali smo se ovdje u Jasenovcu, na mjestu na kojem su ubijeni brojni nevini, muževi i žene, na mjestu zatora, na mjestu gdje je vladalo bezumlje, još više, 'zvjersko' bezumlje (usp. Ivan Pavao II. za Auschwitz). Što je Jasenovac za hrvatski narod, izrekao je davne 1943. godine bl. Alojzije Stepinac, zagrebački nadbiskup i predsjednik Biskupske konferencije, kad je tadašnjim vlastodršcima poručio da je jasenovački logor 'sramotna ljaga', a ubojice u njemu 'najveća nesreća Hrvatske'. Taj su sud ponovili i biskupi Hrvatske biskupske konferencije o 50. obljetnici završetka II. svjetskog rata. Nažalost, nisu se ozbiljno shvatile ni riječi nadbiskupa mučenika ni poruka hrvatskih biskupa. Bez obzira na to, mi taj sud ponavljamo i danas!"

A mediji u Republici Hrvatskoj taj su čin i te riječi opet tumačili političkim razlozima, da je Crkva njime željela uspostaviti balans u odnosu prema zločinima fašizma i komunizma te da je ovim činom htjela pokazati pijetet na mjestu ustaškog logora smrti i distancirati se od NDH nostalgija.

Mi se nećemo zamarati takvim tumačenjima nego se prisjetiti da je potrebno proučiti i razlučiti razliku između sabirnih i radnih logora od onih za ubijanje ljudi i u NDH i u FNRJ, te da je Jasenovac u svom početku bio sabirni i radni logor, i da su u njemu partizanski ubojice dokrajčile na tisuće pripadnika hrvatskih vojnih postrojbi nakon završenog rata i da su u njemu komunistički ideolozi dali poubijati tisuće neistomišljenika. Zašto je komunistički režim 1964., kad se počelo istraživati jasenovačke žrtve i među prvima otkrilo žrtve u domobranskim odorama, izdao naredbu: "Zaustavi iskapanja! Zagrnite rovove!"?

Suludo bi bilo prihvaćati raspravu o neutemeljenim optužbama bezbožnog režima protiv Katoličke Crkve za njenu suradnju s vlašću NDH. Ne ulazimo u djela pojedinih njenih članova koji je ne predstavljaju u cjelini, jer nam pravo daju dokumenti koje nastojimo još ove jeseni objaviti pod naslovom *Alojzije Stepinac u 2. svjetskom ratu: Dokumenti i svjedočanstva.* Pa ipak, valja se upitati: Zašto hrvatska i svjetska javnost nisu sadržaje tih dokumenata smjele poznavati do 1990., a i nakon toga, pljeva ne dopu-

Mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački, u koncelebraciji s brojnim svećenicima, predvodi misu u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Krašiću, na Stepinčevo, 10. veljače 2009.

šta da zrno uzraste? A sam je Nadbiskup o svom djelovanju, 6. ožujka 1946., posvjedočio sljedeće: "Činjenica je, da zagrebački nadbiskup nije nikada odobravao politiku ustaškog režima protiv Srba. Činjenica je, koju bjelodano dokazuju do danas već izdani brojni dokumenti, da je on neprekidno, od prvog časa, ustao na obranu osnovnih prava Srba na život, braneći u svojim dopisima na vladu bivše NDH u svakom slučaju, koji mu je bio dojavljen, prava Srba. Jednako tako je zagrebački nadbiskup branio i nevine, preko svih mjera čovječnosti progonjene Židove, ustajući protiv rasnih zakona bivše NDH, koji su bili čisti prijepis njemačkih rasističkih zakona. Zbog ovoga svoga držanja zagrebački nadbiskup je ubrzo došao u latentni stalni sukob s vladom NDH. Taj se sukob otvorio odmah poslije osnivanja NDH, a došao je do vrhunca u smrtnoj osudi zagrebačkog kanonika Dra P. Lončara, koga su ustaške vlasti osudile na smrt radi njegovog rada prema uputama zagrebačkoga nadbiskupa.

Svojim zauzimanjem za progonjene Srbe i Židove zagrebački nadbiskup došao je htijući ili ne htijući u stav opozicije prema ustaškom režimu. Zato ga ni članovi NO pokreta nisu napadali kroz tri godine, doklegod je taj sukob bio u javnosti očevidan. Pače znade se, da su oni iz šume sami na svom radiju prenosili stanovite odlomke iz propovijedi zagrebačkog nadbiskupa na blagdan Krista Kralja g. 1943., u kojoj je on jasno osudio i rasizam i ustaške nepravde prema Srbima, Židovima i Ciganima kao što i načela komunizma." (Arhiv Postulature, sv. LXXXVIII., str. 3267.-3268.)

Baš zbog jasnog stava u osudi svake bezbožne i protučovječje ideologije, a izgradio ju je na načelima Evanđelja, blaženi Alojzije se izdigao nad vremenske i povijesne tjesnace i u slavi uskrsloga Krista pomaže onima koji traže Božju pomoć i Božju zaštitu. O tome je sustavno svjedočio. Posvjedočio je tu vjeru i u pismu koje je napisao skopskom biskupu dr. Smiljanu Čekadi, 26. kolovoza 1958.: "Teška, smrtonosna bolest prikovala me je bila uz krevet manje više tri mjeseca (...).Teško mi je, kad mi onemogući svetu Misu, jer što smo mi svećenici bez nje? Ali Bogu hvala na svemu! Kao što sam Ti pisao već (nadam se, da si dobio pismo), ako je potrebno, uz milost Božju dakako, "*frangar*, ali *non flectar*[1] pred progoniteljima Crkve i huliteljima Boga. Niti sada, kad sam bio već jednom nogom u grobu (liječnici nisu vjerovali, da bih mogao više ustati) nisam ni za čas posumnjao u pobjedu naše Crkve u ovom orijaškom hrvanju. I znam, da se neću prevariti. A ne ćeš se ni Ti!"

Neka dubljem poznavanju Blaženikova izabrana duha pridonese i ovaj broj Glasnika. Usvajanjem njegovih vrlina porast će u svakom Blaženikovome štovatelju i dobronamjernom čitatelju Glasnika povjerenje u Crkvu kojoj on bijaše vjeran zaručnik i uzoran pastir, te gorljivost prema narodu oplemenjena radom, poštenjem i ljubavlju.

Zahvaljujem na suradnji, na brojim pismima odobravanja i potpore, osobito na svjedočanstvima o uslišanjima koja su brojni štovatelji primili po zagovoru bl. Stepinca, na fotografijama iz njegova života ili proslava u njegovu čast, te na molitvi za njegovo što skorije proglašenje svetim.

U Zagrebu, na Uskrs, 12. travnja 2009.
dr. sc. Juraj Batelja, postulator

1 "Može me se slomiti, ali ne saviti!" (= ustrajati).

Teološki podlistak

U ratu ne stradavaju samo ljudi. "Nagorjelo Evanđelje", ustvari je to Misal, upisao je u Spomenicu župe Sunja župnik Augustin Kralj, opisujući stanje nakon što je kao dušobrižnik u Kozari Boku preuzeo upravu župe Sunja, 11. listopada 1942. Uništili su crkvu i zapalili crkveni namještaj pripadnici SS postrojbi ili domaći partizani ili pravoslavni prelaznici na katoličku vjeru, ne poštujući ni svetinje koje su iste Nijemcima, Srbima i Hrvatima.

Katoličanstvo – glavni stup identiteta hrvatskoga nacionalnog bića

Piše: dr. Josip Sabol

Specifičnost razvoja današnjega društva i današnje civilizacije čini pitanje o osobnom i nacionalnom identitetu sve aktualnijim. Ukoliko postoji politička volja za očuvanjem nacionalnoga identiteta, potrebno je da vodeće snage društva ponovno otkriju i aktiviraju izvore identiteta hrvatske nacije. Objektivno gledajući ne može biti nikoga u našem društvu koji ne bi vidio u katoličkoj vjeri i u pripadnosti hrvatskog naroda Katoličkoj crkvi jedan od temeljnih izvora nacionalnoga identiteta.

Izjava nadbiskupa Stepinca o nacionalnom identitetu danas je jednako tako važeća kao što je bila i u njegovo vrijeme: "Nema sumnje da je jedna od najljepših odlika hrvatskog narodnog bića u prošlosti bila nastojanje kako bi svoj narodni život doveo u sklad s načelima objavljene istine Božje. I to ne samo onda, kad je iz toga mogao izbijati koristi, nego i onda kad mu je to bilo gorko. To očekuje sav hrvatski narod i tome se nada i danas od ovog Sabora. Neka donosi zakone, koji se neće kositi sa zakonom Božjim, zakone pravedne, zakone moguće."

Ovo nije bila politička izjava nego načelno teološko-biblijska, i stoga važeća u svako vrijeme. Ona je upućena današnjem Saboru, tom zakonodavnom tijelu neovisne države Hrvatske. Pitanje glasi, da li je i u kojoj mjeri religiozno-katoličko usmjerenje našeg naroda – 86% pučanstva priznaje se katoličkim – zastupano u državnim tijelima, u prvom redu u zakonodavnom tijelu u Saboru? Ovo pitanje je vrlo važno jer Sabor donosi zakone i preko njih oblikuje život ljudi, dajući idejno-etičko usmjerenje dinamici društvenih snaga na svakom području života: na području znanosti, gospodarstva, kulture, politike, i na taj način čuva i obogaćuje identitet hrvatskog naroda ili pak ga čini blijeđim i sve neprepoznatljivijim.

Prema teoriji demokracije trebala bi sva tijela države, u prvoj liniji Sabor, poštivati aktualnu volju naroda, izraženu na izborima. No, jednako bi tako morala sva državna tijela poštivati trajno imanentnu i nadvremensku volju naroda, koja je sakriveno prisutna u duši ovoga naroda, u njegovu mentalitetu, u njegovim običajima, u duhovno-kulturalnim korijenima njegova nacionalnoga bića. Odatle proizlazi konkretni politički zahtjev da zastupnici u Hrvatskom saboru trebaju donositi takve zakone, koji su u skladu s općim duhovnotradicionalnim usmjerenjem cjelokupnoga nacionalnoga bića.

Za hrvatski je narod to duhovno-tradicionalno usmjerenje prožeto katoličkom vjerom i katoličkom religioznom tradicijom. To traži duh demokracije, to traži naravno pravo. Ova zaduženost Sabora nikako nije onemogućena formalno valjanim principom odvojenosti Crkve i države i neutralitetom države u pitanjima vjere i svjetonazora. Religijsko-ideološki neutralitet države traži da država ne smije nasilno provoditi konfesionalno i svjetonazorsko usmjerenje društva. On nikako ne obvezuje državu da u svojem djelovanju – primjerice u odgoju i obrazovanju – osigura prvenstvo areligioznom ili ateističkom usmjerenju života svojih građana. Baš time bi država povrijedila princip neutralnosti.

Stoga valja zaključiti: vođenje politike na načelima ateizma ili totalnog sekularizma nema legitimitet u društvu ili u narodu, koji je većinski usmjeren religiozno-konfesionalno. Sekularistički utemeljena politika znači u tom slučaju prema duhu demokracije političko-idejno nasilje nad nacionalnim bićem hrvatskog naroda. Takvo je nasilje hrvatski narod morao podnositi za vladavine komunizma, koji je svojom ateističko-marksističkom doktrinom razarao korijene kulturalne, religijske i nacionalne baštine hrvatskoga naroda. Tu treba tražiti najdublje izvore današnjoj duhovno-moralnoj krizi društva. S totalno sekularističkim usmjerenjem današnje hrvatske države jedva da je moguće ostvariti duhovno-moralnu obnovu društva i na taj način sačuvati identitet hrvatskoga naroda.

Molitva u čast blaženoga Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika

Gospodine, Bože naš,
Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost
čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.
Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk
da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio
i služili Crkvi kako joj je on služio
sve do darivanja vlastitoga života za nju.
Njegova živa vjera u Isusa Krista
i postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života
na putu vječnoga spasenja.
/Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ... /
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.
Nakon toga izmoli: *Oče naš, Zdravo, Marijo, Slava Ocu, sa zazivom: Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!*

Obljetnice

Kardinal Josip Bozanić predvodio je euharistijsko slavlje u zagrebačkoj katedrali u zajedništvu s predsjednicima biskupskih konferencija Srednje i Istočne Europe te oko 150 svećenika, 10. veljače 2009.

Stepinčevo 2009.

U zagrebačkoj katedrali

U svečanom misnom slavlju u zagrebačkoj katedrali 10. veljače 2009., na 49. obljetnicu smrti i liturgijski blagdan bl. Alojzija Stepinca, sudjelovali su i sudionici povijesnog susreta kardinala i predsjednika biskupskih konferencija Srednje i Istočne Europe održanoga toga dana u Zagrebu o temi "Poslanje Crkve u Srednjoj i Istočnoj Europi dvadeset godina nakon sloma komunističkog sustava (1989. – 2009.)", apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari, zagrebački pomoćni biskupi Valentin Pozaić, Vlado Košić i Ivan Šaško te više od 150 svećenika.

Govoreći kako su se spomenuti biskupi susreli u Zagrebu da bi razmatrali i razmijenili iskustva crkvenosti dvadeset godina nakon početka urušavanja zidova neslobode, prerečenih u metaforu "željezne zavjese", kardinal Bozanić ukazao je da je "željezna zavjesa" slika podjele, razdora, udaljavanja i sebičnosti. Nju postavlja čovjek priječeći pristup čovjeku, ali mu je cilj puno dublji – spriječiti pogled čovjeka prema Bogu, da ne bi osjetio njegovu dobrostivost. Zato se zidovi i bodljikave žice, čuvari i nadzornici najprije rađaju u srcu koje ne želi Boga u svome životu. Iz toga neprihvaćanja Boga rađaju se ideologije koje previđaju istinu o čovjeku, koje zavode ljude do tjeskobe, koje nasiljem postavljaju zavjese podjela i razdora, objasnio je kardinal.

Prokomentirao je kako se dobro sjećamo godina čekanja da zavjesa koja je zastirala pogled istini bude podignuta. Sjećamo se suza radosnica onih koji su dočekali da se ostvare proročke riječi mučenika diljem Srednje i Istočne Europe. Kako je samo snažan emotivni naboj povezivao one koje je pročistila patnja u komunizmu, podsjetio je kardinal, dodavši da si, danas, dvadeset godina nakon tih početaka, moramo postaviti pitanje: Kakav predznak ima zbilja koja je nosila pečat komunizma? Gdje je nestao taj naboj i na koji je način snaga dobra, spremna na žrtvu, pretvorena u nesigurnost, a ponekad i u malodušje?

"Savjesti su nemirne, osobnosti podijeljene, treba promicati pomirenje u društvu. Od one velike zavjese 'djeca laži' ponijela su sa sobom njene komadiće i njima prekrivaju ili zamagljuju istinu o pojedinim događajima, kako u pojedincima, tako i u pojedinim dobro izabranim institucijama. Neki kroz ostatke te zavjese siju sjeme razdora i zbunjenosti.

"Kao kršćani, unutar sadašnjih zbivanja, ne smijemo biti obeshrabreni i ne smijemo šutjeti. U našu je hrvatsku zemlju posijana ljubav u žrtvi Kristova križa. Znamo da će izniknuti u plod koji nikakvo zlo ne može uništiti, a koji združuje i daje živjeti", zaključio je u homiliji kardinal Bozanić, 10. veljače 2009.

Istina je da je zavjesa pala; istina je da je sustav doživio slom, ali krhotine su dovoljno snažne da se pojave u oblicima promicanja istih neistina ne samo kroz pore politike i odnosa prema prošlosti, nego naročito u odnosu prema odgoju, znanosti, obrazovanju. Njena struktura je ostala živjeti u zakonodavstvu i pravosuđu, u gospodarstvu i kulturi. Ne smijemo, braćo i sestre, biti ni zbunjeni, ni iznenađeni, a najmanje malodušni zbog toga što se i danas pojavljuju zahtjevi proturječni antropološkoj istini o čovjeku, pretočeni čak i u zakonske odredbe.

"Savjesti su nemirne, osobnosti podijeljene, treba promicati pomirenje u društvu. Od one velike zavjese 'djeca laži' ponijela su sa sobom njene komadiće i njima prekrivaju ili zamagljuju istinu o pojedinim događajima, kako u pojedincima, tako i u pojedinim dobro izabranim institucijama. Neki kroz ostatke te zavjese siju sjeme razdora i zbunjenosti."

Mi nikada ne ćemo reći da su one dobre, niti se pomiriti da je u tim pitanjima moguć politički kompromis, jer se ne radi o ljudskim dogovorima, nego o sržnoj istini kojoj mi nismo izvorište. Zbog toga nas raduje da u tim pitanjima vjernici laici ne miruju i ne šute te da je tijelo Crkve, ali i drugih vjerskih zajednica, složno u obrani istine o čovjeku, osobito kad je u pitanju obitelj", poručio je kardinal.

Obraćajući se posebno mladima, kardinal im je rekao: "Ako vam se u školi, u odgoju ne daje mogućnost da otkrijete predivnu povijest svetosti od koje Europa može živjeti radost nesebičnoga zajedništva; ako vam se ne govori istina o kardinalu Stepincu i o mučenicima komunizma diljem svijeta, sami je istražujte i upoznajte. Ne dopustite da se pred vama ponovno šiva neka nova zavjesa, teška i turobna, naizgled profinjena i napredna, a ipak takva da čovjeku zatvara pogled prema Bogu te uništava sjeme ljubavi."

Na početku mise nuncij Cassari pročitao je pismo pape Benedikta XVI. upućeno sudionicima

trećega susreta kardinala i predsjednika biskupskih konferencija zemalja Srednje i Istočne Europe koje su živjele pod komunističkim režimom, a koje je potpisao državni tajnik Svete Stolice kardinal Tarcisio Bertone. "Naviještati radosnu vijest Isusa Krista do prije dvadeset godina u zemljama Srednje i Istočne Europe bilo je uistinu teško, ali i opasno, posebno za pastire Crkve. Među onima koji su trpjeli progonstvo kako bi ostali vjerni Kristu i Crkvi, vi danas častite blaženoga mučenika, kardinala Alojzija Stepinca, 'najsvjetliji lik' Crkve u Hrvatskoj, kako ga je u homiliji održanoj u zagrebačkoj katedrali 10. rujna 1994. godine nazvao sluga Božji Ivan Pavao II. Mučeništvo i svjedočenje blaženoga kardinala Stepinca potiče nas i ohrabruje, jamčeći nam da Crkva nastavlja svoje putovanje između progonstva svijeta i Božje utjehe, naviješćujući muku i smrt Gospodinovu dok On ne dođe.

Nakon pada komunizma, Crkva se susreće s novim izazovima, s novim problemima, ali uvijek ostaje ista zapovijed 'Pođite po svem svijetu, propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju'. Uzajamna suradnja, kako među pastirima, tako i između biskupskih konferencija od velike je važnosti za izvršenje toga poslanja. Ovaj susret, kojim se očituje životnost Crkve, ulijeva novu nadu za učinkovitost njezina poslanja u Europi i svijetu", stoji, među ostalim, u pismu.

Predsjednici biskupskih konferencija Srednje i Istočne Europe te mnoštvo Božjega naroda molilo je na grobu bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače 2009.

Vjernici koji na Blaženikov zagovor budu uslišani – zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost – neka opis uslišanja i cjelovitu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

dr. Juraj Batelja, postulator
Kaptol 18, p. p. 949
10001 ZAGREB

U Gospiću

U predvečerje blagdana bl. Alojzija Stepinca, 9. veljače, gospićko-senjski biskup Mile Bogović predvodio je u gospićkoj katedrali misu na početku dvodnevne proslave Stepinčeva. On je u propovijedi istaknuo, da "u svojoj sredini imamo svjedoka koji su hrabro svjedočili svoje vjerničko, ljudsko i narodnosno uvjerenje od 1945. do 1990.". Podsjetio je, kako je komunizam zaustavljao protok dobrote, tako da postavljene brane negdje još i dalje stoje, a s druge strane mnogo toga je prepušteno zaboravu. "Dignimo postavljene brane i spašavajmo od zaborava sve ono što je bilo lijepo u prošlosti ove sredine", rekao je biskup potaknuvši na objavljivanje njihovih imena te da svojim nemarom ne pustimo da o dobrima vlada lažna slika.

"Širila se monstruozna laž o Stepincu i o mnogim drugima: Kuklju, Kargačinu, Biničkom, s. Žarki Ivasić", dodao je biskup i zaključio kako je na nama ne samo da ih spasimo od zaborava kamo su godinama gurani, nego također da njihov primjer slijedimo.

U Nizozemskoj

Hrvatska katolička misija u Nizozemskoj svečano je u nedjelju 8. veljače u katedrali sv. Lovre i sv. Elizabete u Rotterdamu proslavila spomendan bl. Alojzija Stepinca.

U Torontu

Župa Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu proslavila je u nedjelju 8. veljače spomendan bl. Alojzija Stepinca koji slavi već desetljećima uz dan Blaženikove smrti. Svečanu misu predvodio je dr. Mladen Horvat, koji je u propovijedi poruku nedjeljnih čitanja primijenio na blaženika, usporedivši ga s vjernim Jobom koji je ustrajao u vjernosti Bogu i istini unatoč teškoćama. Blaženik je najprije naviještao Božju riječ poput apostola Pavla, a nakon toga je trpio zbog toga naviještanja i svjedočenja kao i Job. Naviještao je istinu koja nije roba s kojom bi se moglo trgovati i koja bi se mogla prodati. Propovjednik je spomenuo lažnu obazrivost koja danas ne dopušta da ljudi jedni drugima priznaju istinu o sebi ili o drugima. Takvo ponašanje nije na tragu nasljedovanja Blaženika.

Na jugu Francuske

Hrvati južne Francuske proslavili su nebeskog zaštitnika misije blaženoga Alojzija Stepinca u nedjelju 8. veljače u kapeli Don Bosco u Nici. Voditelj misije i delegat Stjepan Čukman-Bistričanec u propovijedi je iznio vrline Blaženika kao Kristova pastira, koji svoj život žrtvuje za svoje stado – svoju vjeru rimokatoličku i svoj napaćeni narod uz čistu savjest. A savjest njegovih tužitelja ipak je bila okrvavljena, što se danas otkriva. Poslije mise proslava se nastavila uz kulturni i zabavni program. Proslavu je uveličao sastav svirača "Franceki" iz Rečice.

U Ljubljani

Zahvalna molitva za sve što je bl. kardinal Alojzije Stepinac učinio za slovenski narod te molitva za bratske odnose slovenskoga i hrvatskoga naroda održana je 8. veljače u ljubljanskoj crkvi Srca Isusova, koju vode članovi Misijske družbe lazarista. Nakon euharistijskog klanjanja misu je predslavio mons. Juraj Batelja, promicatelj postupka za proglašenje bl. Alojzija Stepinca svetim, koji je poslije mise otvorio izložbu o Blaženikovu životu i djelu.

U Karlovcu

Na blagdan blaženoga Alojzija Stepinca 10. veljače u Karlovcu je svečanom koncelebriranom misom proslavljena deseta obljetnica vojne kapelanije "Blaženog Alojzija Stepinca" pri zapovjedništvu Hrvatske kopnene vojske. Misu u crkvi Presvetog Srca Isusova predvodio je i održao vrlo nadahnutu propovijed vojni biskup Juraj Jezerinac. Suslavili su generalni vikar Vojnog ordinarijata mons. Josip Šantić, vojni dekan preč. Andrija Markač, dekan karlovački preč. Ferdinand Vražić, vojni kapelani iz Bjelovara, Varaždina, Zagreba, Kamenskog, te svećenici karlovačkih župa.

Misnom slavlju u punoj crkvi nazočili su zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general pukovnik Mladen Kruljac s najbližim suradnicima i zapovjednicima podređenih postrojbi i djelatnicima Zapovjedništva Hrvatske kopnene vojske, predstavnici Karlovačke županije i Grada Karlovca, gradonačelnica Ozlja, načelnici Policijske uprave karlovačke, djelatnici vatrogasnih zajednica, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata i brojni vjernici iz karlovačkih župa.

Prije završnog blagoslova nazočne je pozdravio general Kruljac. On je sve nazočne podsjetio da je dekretom vojnog ordinarija od 1999. godine započela s radom vojna kapelanija "Blaženog Alojzija Stepinca" sa sjedištem u tadašnjem I. zbornom području, a danas zapovjedništvu Hrvatske kopnene vojske.

Izrazivši ponos što je upravo blaženik Stepinac zaštitnik i zagovornik ove vojne kapelanije, govor je zaključio riječima: "Nadam se da će se vrlo brzo u našoj vojarni izgraditi kapelica bl. Alojzija Stepinca, za koju smo odredili mjesto, u kojoj ćemo ispunjavati svoje duhovne potrebe i održavati redovita bogoslužja."

U Baškoj Vodi

Prigodom blagdana bl. Alojzija Stepinca u utorak 10. veljače je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić pohodio župu Uznesenja Bl. Djevice Marije u Baškoj Vodi, gdje je u župnoj crkvi predvodio misno slavlje i blagoslovio kip bl. Alojzija Stepinca.
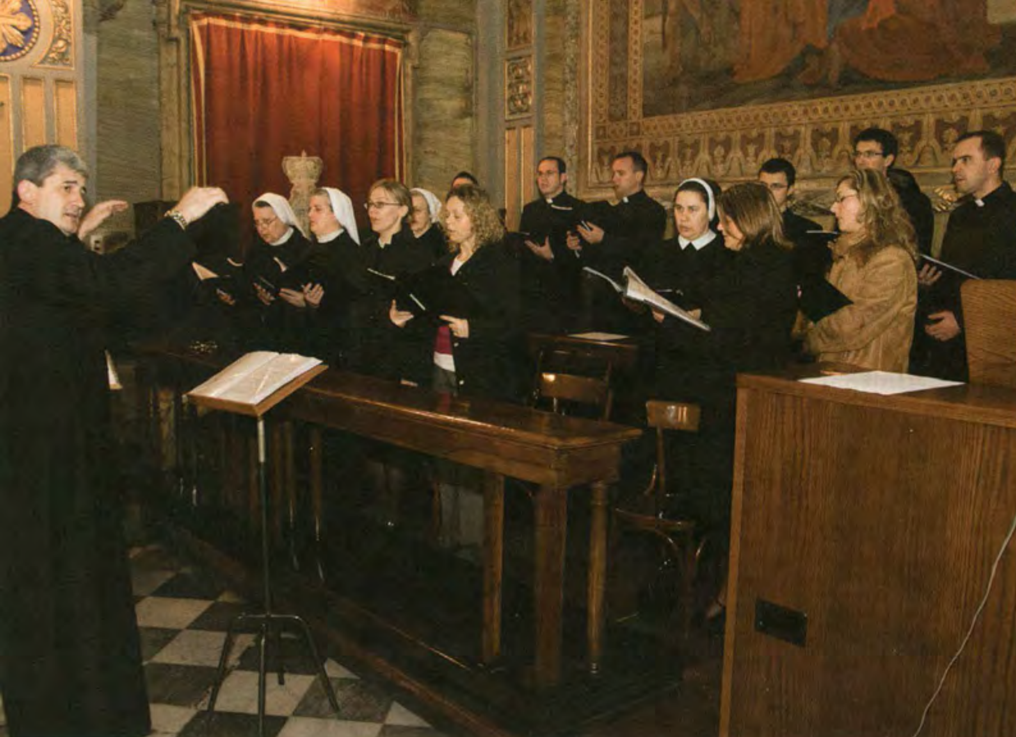
U Jelenju

U crkvi sv. Mihovila u Jelenju proslavljen je 10. veljače spomendan bl. Alojzija Stepinca. Svečanu misu predvodio je riječki nadbiskup Ivan Devčić.

U oltaru jelenjske crkve pohranjene su moći bl. Stepinca. Na tu je činjenicu na kraju misnog slavlja upozorio župnik Francetić, istaknuvši kako su na tom mjestu misili i slavili Boga jelenjski mučenici, "Stepinčevi svećenici", koji su mislili i radili kao on: župnik Jelenja Srećko Blažević, otrovan u Sušačkoj bolnici 1946.; jelenjski kapelan Mate Moguš, ubijen u Udbini; vlč. Milan Hlača rodom iz Jelenja, koga je 1944. u zagrebačkoj katedrali zaredio nadbiskup Stepinac, a koji je nakon nekoliko godina umro u riječkoj bolnici pod čudnim okolnostima, te mons. dr. Augustin Juretić, suradnik nadbiskupa Stepinca, rođen u župi Jelenje. Protjeran je iz domovine godine 1946. i umro u progonstvu u Švicarskoj, a nije smio biti pokopan u domovini.

Nakon misnog slavlja vjernici su mogli u župnoj kapeli razgledati izložbu o jelenjskim mučenicima, "Stepinčevim svećenicima". Uz dokumente i slike, izloženo je staro misno ruho i liturgijske knjige.

Preč. Željko Majić, vicerektor Papinskoga hrvatskog zavoda sv. Jeronima, ravna mješovitim zborom koji je u crkvi sv. Jeronima u Rimu predvodio liturgijsko pjevanje na blagdan bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače 2009.

Hrvatski svećenici koji studiraju na papinskim sveučilištima u Rimu i kardinal Francis Arinze uzlaze k oltaru

U Rakitju

Mlada župa Bl. Alojzija Stepinca sa sjedištem u Rakitju, osnovana prije desetak godina, koja obuhvaća još dva naselja – Bestovje i Novake – a nalazi se između Svete Nedelje i Samobora, u utorak 10. veljače svečano je proslavila blagdan bl. Alojzija Stepinca.

U prijepodnevnim satima župljani su hodočastili u Krašić, gdje su sudjelovali na svečanoj poldanici, a navečer je velik dio župljana sudjelovao u misnom slavlju u župnoj crkvi u Rakitju. Misu je predslavio župnik Božo Cindori, a propovijedao je vlč. Marko Đurin, đakon Varaždinske biskupije.

U Koprivnici

Župa blaženog Alojzija Stepinca u Koprivnici priredila je i ove godine duhovno-glazbeni program "Deset Stepinčevih dana" u prigodi proslave blagdana svog župnog zaštitnika. U okviru programa "Deset Stepinčevih dana" od 5. do 8. veljače održan je četverodnevni festival duhovne pjesme "Stepinčeve note". Nastupili su mješoviti pjevački zborovi iz brojnih hrvatskih biskupija, mladi vjernici Varaždinske biskupije i brojni dječji zborovi. Ovogodišnji, šesti festival duhovne glazbe "Stepinčeve note" svečano je zatvorio domaći župnik vlč. Krunoslav Pačalat uz najavu otvorenja natječaja za *Stepinčeve note 2010.* godine s pjesmama u čast bl. Alojzija Stepinca, i uz napomenu da pjesme ne budu samo festivalske, već i za liturgijsko slavlje.

Višednevna duhovna obnova zaključena je na samo Stepinčevo 10. veljače, kada je središnje misno slavlje predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak.

U Zadru

Župa bl. Alojzija Stepinca na Bilom Brigu u Zadru među najvećima je u Zadarskoj nadbiskupiji, ima 5500 katolika. To je prva župa u Hrvatskoj posvećena našem Blaženiku, a pripravom uoči ovogodišnjega Stepinčeva proslavila je deset godina postojanja. U župi je od 1. do 8. veljače održan raznovrstan program uoči proslave njihova naslovnika i zaštitnika. Duhovnu obnovu predvodio je fra Zvjezdan Linić, dr. Danijela de Micheli Vitturi govorila je o temi "Dar života", a postulator Stepinčeve kauze dr. Juraj Batelja izlagao je na temu "Lik i djelo bl. Alojzija Stepinca".

U crkvi je 8. veljače održana i svečana akademija na kojoj je župnik mons. Šime Perić predstavio duhovni profil župe, u kojoj djeluju pokreti Marijina legija, Kursiljo, Neokatekumeni, Križari, Fokolari, mnogi pastoralni suradnici.

Na sam blagdan bl. Alojzija Stepinca u utorak 10. veljače svečano koncelebrirano večernje slavlje predvodio je gospićko-senjski biskup Mile Bogović.

U Stražemanu

"Slavimo svog sveca koji je u Hrvatskoj procvao i rastao. On je jedinstveno bogatstvo Hrvatske. Tito i Partija su ga htjeli izbrisati. Danas nema ni Partije ni Tita, a Alojzije Stepinac svetac je i na zemlji i na nebu", istaknuo je fra Zlatko Papac na misnom slavlju 9. veljače u stražemanskoj župnoj

Kard. Francis Arinze propovijeda u crkvi sv. Jeronima na liturgijski blagdan bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače 2009.

crkvi, koje se služilo u povodu blagdana bl. Alojzija Stepinca. Predvoditelj slavlja čestitao je župniku mons. Josipu Devčiću i župljanima ove župe što su imali hrabrosti prije 28 godina prvi u svijetu na zid svoje crkve staviti lik sadašnjeg blaženika. Naime, postavljanje mozaika 1981. godine, koji je izradio akademski kipar Antun Starčević, na kojemu je među ostalim bio i lik Stepinca, na prostorima tadašnje Jugoslavije izazvalo je prvorazredni skandal zbog čega je župnik Devčić završio u zatvoru, a mozaik se morao uništiti.

U Hamiltonu

Uoči 49. obljetnice smrti bl. kardinala Alojzija Stepinca u nedjelju 8. veljače hrvatska župna zajednica sv. Križa u Hamiltonu proslavila je tradicionalnom svečanošću Stepinčevo, dan koji se u Hamiltonu – kao i u cijeloj iseljenoj Crkvi u Hrvata – desetljećima svečano obilježava. Jedan je to od rijetkih liturgijskih spomendana koji pod krovom crkve sv. Križa sabere mnoštvo Hrvata, folklorna i krajevna društva u svojim nošnjama, te tako zajedno i slave i zahvaljuju Bogu za taj izuzetni dar.

Misu je predvodio župnik Marijan Mihoković, a pjevanje župni zbor u nošnjama pod vodstvom orguljašice Andreje Mahovlich-Rački. Na misi su sudjelovali i članovi folklornih i ostalih hrvatskih društava u narodnim nošnjama – članovi Hrvatskog sela, Zlatnih pajdaša, Hrvatskog narodnog doma, Draganića i Sv. Jurja; članice Hrvatske katoličke žene bile su sa svojim plavim članskim lentama, a počasna garda Kolumbovih vitezova u odorama. Župnik je u uvodu istaknuo kako je bl. Alojzije prvi od hrvatskih Božjih ugodnika koji je to postao u svojoj domovini i baš zahvaljujući tome što je u njoj ostao, te da je prvi koji je oko sebe ujedinio cijeli hrvatski narod – u domovini, a osobito u iseljeništvu.

Hrvatska rimska zajednica proslavila Stepinčevo

Od smrti zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca 10. veljače 1960. sve do danas hrvatska rimska zajednica svake se godine okuplja u crkvi sv. Jeronima na svečano euharistijsko slavlje. Ovogodišnje euharistijsko slavlje u utorak 10. veljače, na spomendan bl. kardinala Alojzija Stepinca, predvodio je kardinal Francis Arinze, umirovljeni pročelnik Kongregacije za bogoštovlje i sakramentalnu stegu. Koncelebrirali su glavni tajnik Biskupske sinode nadbiskup Nikola Eterović, barski nadbiskup Zef Gashi, rektor Zavoda sv. Jeronima mons. Jure Bogdan i rektori papinskih zavoda Njemačke, Španjolske, Mađarske, Argentine, isusovačkoga međunarodnog Zavoda, rektor bogoslovije *Sedes sapientiae* te oko 50 svećenika, većinom na službi ili studiju u Rimu.

Na početku mise mons. Bogdan istaknuo je povezanost hrvatske rimske zajednice s Crkvom u Hrvatskoj, napose onoj u Zagrebu, u proslavi Stepinčeva. Rektor je potom zahvalio kardinalu Arinzeu na prihvaćanju poziva da predsjeda euharistijskim slavljem proslave bl. Stepinca. Vodstvo Zavoda i crkve sv. Jeronima nastojalo je, kao i uvijek, da

Redovnice i Božji narod ispunili su crkvu sv. Jeronima proslavljajući u Rimu blagdan bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače 2009.

o Blaženikovu spomendanu misu predvodi jedan od kardinala Rimokatoličke crkve.

Ovogodišnji predsjedatelj kardinal Arinze rođen je godine 1932. u Nigeriji. Kršten je s 9 godina i dobio ime Francis. Za svećenika je zaređen 1958., sedam godina kasnije imenovan je biskupom koadjutorom, a potom nadbiskupom Onitshe u Nigeriji. Od 1984. obnašao je službu u Vatikanu. Godine 1985. imenovan je kardinalom, a od 2002. do 2008. godine bio je pročelnik Kongregacije za bogoštovlje.

Temeljeći homiliju na biblijskim čitanjima kao i na životopisu bl. Alojzija Stepinca, kardinal Arinze posebno je izdvojio Stepinčevo nasljedovanje Kristove Kalvarije: "Kardinal Alozije Stepinac neumorno je propovijedao evanđelje. Slijedio je Isusa sve do Kalvarije. Bez sustezanja je podigao glas protiv nepravde za obranu ljudskih prava, ne razlikujući pri tom Hrvata od drugih. Blaženi Stepinac kaže u svojoj propovijedi iz 1943. godine: 'Katolička crkva ne poznaje rasu gospodara ili rasu robova. Crkva poznaje samo jednu jedinu rasu: ljude kao Božja stvorenja'."

U tome duhu je kardinal u nastavku propovijedi istaknuo: "Da bismo mogli nasljedovati fascinantnu neustrašivost i snagu blaženoga Alojzija, zaista moramo moliti. Isus nas potiče na jednom mjestu: 'Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi život svoj poradi mene, naći će ga.' A na drugom nas mjestu poučava: 'Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje.' Naučimo od Blaženika kako treba Bogu, koji nas neizmjerno ljubi, prinositi život u cijelosti", poručio je kardinal Arinze.

Liturgijsku asistenciju pod vodstvom Darija Tičića uz pitomce Zavoda obavljali su hrvatski bogoslovi iz Germanicum-Hungaricuma. Liturgijsko pjevanje predvodio je Zbor crkve sv. Jeronima pod ravnanjem vlč. Željka Majića, vicerektora Zavoda i crkve. Za orguljama je bio Mihael Prović.

Uz veleposlanike Republike Hrvatske pri Svetoj Stolici Emilija Marina i u Republici Italiji Tomislava Vidoševića, na misi su se okupili veleposlanici Jasna Krivošić iz Bosne i Hercegovine, Ivan Rebernik iz Slovenije te Antonio Sbutega iz Crne Gore, svi akreditirani pri Svetoj Stolici.

Crkva sv. Jeronima bila je ispunjena hrvatskim i talijanskim vjernicima. Napose je zapažen veliki broj hrvatskih redovnica, bogoslova i studenata laika iz Rima.

Biskup Mrzljak u Ivanovcu blagoslovio Stepinčev kip i novi oltar

Varaždinski biskup Josip Mrzljak pohodio je na blagdan bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače, župu Ivanovec koja je posvećena tom hrvatskom blaženiku i suzaštitniku Varaždinske biskupije. U tijeku misnoga slavlja u župnoj crkvi Sv. Vida blagoslovio je novi oltar i Stepinčev kip. Koncelebrirali su kancelar biskupije mons. Antun Perčić, domaći župnik Danijel Bistrović te još desetak svećenika, uglavnom iz župa Čakovečkoga dekanata.

Na kraju mise župnik Bistrović zahvalio je Mjesnom odboru Ivanovca koji je financirao nabavu kipa bl. Alojzija Stepinca, koji će biti postavljen uz župnu crkvu. Novi oltar izrađen je u vrijeme prijašnjeg župnika Pavla Mesarića, a izradili su ga umjetnici Miljenko Kranjčec i Snježana Inkret.

Isusovac Ivan Fuček, prof. emeritus na Gregorijani, uzlazi k oltaru među brojnim koncelebrantima koji su blagdan bl. Alojzija Stepinca proslavljali u crkvi sv. Jeronima Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2009. Značajno je njegovo svjedočanstvo o bl. Alojziju Stepincu: «Svaki put me se duboko dojmilo i uzdizalo me kako je on pobožno slavio Svetu Misu. Mislio sam da je on posve svet čovjek kad posjeduje takvu snažnu vjeru u Euharistiju (...). Njemu zahvaljujem svoje svećeničko zvanje. On bijaše za mene ideal svećeništva. Bio sam njegov ministrant i želio sam ostvariti iste svećeničke ideale koji su u njegovoj osobi bili tako rječiti i privlačni.»

U Subotici

Vjernici grada Subotice već desetak godine zajednički slave blagdan bl. Alojzija Stepinca u franjevačkoj crkvi, u kojoj se od 2. do 11. veljače 2009. održavala tradicionalna devetnica u čast Gospi Lurdskoj. Euharistijsko slavlje je 10. veljače, kao i svih prethodnih godina, predvodio biskup Ivan Penzeš. Ove godine s njim je suslavilo trinaest svećenika. Na početku slavlja biskupa, okupljene svećenike i vjernike pozdravio je gvardijan o. Ivan Bošnjak.

Pjevali su združeni zborovi župa sv. Roka i Marije Majke Crkve te pjevači franjevačke crkve, kao i članovi zbora *Collegium musicum catholicum*. Psalam je pjevala Antonija Piuković, a zborom je ravnao Miroslav Stantić.

Na kraju mise vjernici su cjelovom iskazali počast moćima bl. Alojzija Stepinca.

U Krašiću

Na dan 49. obljetnice mučeničke smrti bl. Alojzija Stepinca u utorak 10. veljače program spomendanske svečanosti svečanim je euharistijskim slavljem započeo u Stepinčevu rodnom Krašiću. Misu je u koncelebraciji s krašićkim župnikom Dragutinom Kučanom te s oko 40 svećenika predvodio pomoćni zagrebački biskup Valentin Pozaić.

Župnik Kučan je, pozdravljajući okupljeno mnoštvo, koje je u više hodočasničkih skupina došlo iz šire okolice Krašića, pohvalio svoje župljane ističući da se mnogo njih odazvalo na devetodnevnu pripravu koja je prethodila spomendanu blaženog Stepinca. Nazvao je Krašić Stepinčevim domom u kojem je pokojni Blaženik rođen, trpio i umro kao biskup, izraziti štovatelj Blažene Djevice Marije, pa da je zato znakovito to da se njegov prijelaz u vječni život dogodio uoči blagdana Gospe Lurdske. Župnik Kučan je podsjetio da se blagdan blaženog Stepinca slavi jedanaesti put iako su hodočasničke skupine na dan Stepinčeve smrti dolazile i ranije.

Prva veća skupina vjernika sa svećenicima u Krašić je stigla 1974. godine – rekao je župnik Kučan pozdravljajući biskupa Pozaića, koji se u službi biskupa predvoditelja euharistijske svečanosti i propovjednika na Stepinčevo u Krašiću našao prvi put.

"Naš je Blaženik znao da ne dolikuje pretvarati se ili povući se, nego se držati mjesta gdje te Bog u određenom trenutku postavio" – izrekao je biskup Pozaić rekavši da, iako su Stepincu zatirana osnovna ljudska prava i svako ljudsko dostojanstvo, da je pokojni kardinal živio u čvrstoj nadi u pobjedu istine nad lažima, u pobjedu dobra nad zlom i pobjedu vjernosti nad izdajom, znajući da Crkva pred sobom ima vječnost. Zatim je biskup progovorio o moralnoj nerazvijenosti, neodgovornosti i pohlepi moćnika, koji umjesto da potiču kulturu života potiču kulturu smrti, posvijestio je da moćnici narodu umjesto radosti nameću tugu i očaj. Sve manje djece, sve prazniji domovi, naše je hrvatsko siromaštvo, rekao je poručujući da su se sve globalizacije i grobalizacije obogatile nepravedno i nemoralno na tuđi račun, a da sada, kada su i same izumrle, žele srušiti i ono malo blagostanja običnoga čovjeka. "Nekada su se komunisti rugali kapitalizmu, a istodobno su čeznuli za kapitalom. U isto su se vrijeme kapitalisti rugali komunističkoj ideologiji. A u novije vrijeme vidimo da su ne samo komunizam, već i kapitalizam velika laž, prezir Boga i čovjeka. Zato je tako važno slaviti

Mnoštvo vjernika iz svih hrvatskih krajeva sudjelovalo je u svečanom misnom slavlju u čast bl. Alojzija Stepinca, u župnoj crkvi u Krašiću, 10. veljače 2009.

čovjeka istine, Stepinca kojemu čovjek nije bio roba kojom se može trgovati, Stepinca koji je branio istinu o Bogu i čovjeku" – naglasio je biskup Pozaić istaknuvši da se zbog vjernosti Bogu i Crkvi po cijenu vlastita života Stepinca može nazvati mučenikom za ljudska prava. "Bio je moralni svjetionik svojega naroda i zato mu je Crkva dala najviše što ima – čast oltara. Gospodin ga je proslavio, a mi smo tome svjedoci" – završio je biskup Pozaić.

Sa željom promicanja štovanja bl. Alojzija Stepinca, okupljenim hodočasnicima podijeljena je otisnuta prigodna pobožnost trodnevnice, a u prigodi spomendana u župnome je krašićkom kompleksu postavljena i prigodna izložba. (T. B.)

U Dubrovniku

Na spomendan blaženoga Alojzija Stepinca dubrovački biskup Želimir Puljić predvodio je 10. veljače koncelebrirano misno slavlje u dubrovačkoj katedrali. Govoreći o životu blaženika, biskup Puljić rekao je da je Stepinac živio u vrlo teškom i složenom povijesnom vremenu. "Bio je nadbiskup u Zagrebu u tri susljedne diktature. Kad je preuzeo upravu zagrebačke Crkve, iz Njemačke se širio zadah nacizma i fašizma, a iz Rusije bezbožna ideologija komunizma. Žestoko im se protivio i branio ljudska i narodna prava. Stepinčeva hrabrost u tom teškom i mračnom razdoblju bila je izvorom nade za potlačene i ugrožene", napomenuo je biskup te istaknuo i povijesnu vezu Stepinca i Dubrovnika rekavši:

"On je hodao Stradunom i nosio moći našega parca. Mi smo i ove godine pronijeli njegove moći istim onim putem kud je on 1940. vodio procesiju sv. Vlaha. On je večeras ovdje nazočan. Ne samo u našim srcima, nego i po svetim relikvijama kojima odajemo dužno poštovanje. S njim smo povezani, ne samo narodnim korijenima i osjećajima, nego još više vjerom i pripadnošću Crkvi katoličkoj, koju je neizmjerno volio i za nju se žrtvovao."

Spomendan bl. Alojzija Stepinca proslavljen u istoimenoj župi u Novskoj

Župa bl. Alojzija Stepinca, utemeljena u Novskoj prije nekoliko godina, započela je prošlog ljeta djelovati samostalno u svom sjedištu, gdje je 10. veljače 2009. prvi put proslavila blagdan svoga nebeskog zaštitnika. Pokraj nedovršene nove župne crkve u velikoj dvorani župnog doma i drugim prostorima okupili su se brojni vjernici, predstavnici gradskih ustanova na čelu s gradonačelnikom Antunom Vidakovićem, članovi kulturno-umjetničkih društava i vatrogasci. Euharistijsko slavlje predvodio je požeški biskup Antun Škvorčević.

U splitskoj župi Ivana Krstitelja

U župi sv. Ivana Krstitelja na splitskom Trsteniku u Splitu svečano je 10. veljače proslavljeno Stepinčevo misnim slavljem koje je predvodio prof. dr. fra Špiro Marasović. On je u propovijedi pozvao vjernike da se zapitaju tko i što se to mijenja kad se govori da se mijenjaju vremena. Govoreći o Stepinčevu vremenu, kojega se ovim blagdanom prisjećamo, istaknuo je kako su ta vremena 30-ih, 40-ih bila prilično raskalašena. Fašizam, nacizam, komunizam i svaki drugi "izam" bio je totalitarizam, bio je zlo. Nosile su se zastave različitih boja, ali su sve u konačnici bile crne, jer se pod njima crno pisalo, ističe fra

Špiro te dodaje kako je bilo onih koji su se okretali putem "vjetra tog vremena", ali je bilo i onih koji su poput Stepinca okretali obraz prema tom vremenu i vjetru, jer su obraz imali. Takvih ljudi ima u svakom vremenu, istaknuo je Marasović.

Za proslavu blagdana svoga suzaštinika bl. Alojzija Stepinca župljani župe sv. Ivana Krstitelja, ali i drugi splitski vjernici, pripremali su se trodnevnicom od 7. do 9. veljače, a predvodili su je mr. o. Zoran Vujičić, dr. don Josip Ćorić i don Alojzije Čondić, koji je održao i tribinu "Kako danas odgajati? Uloga roditelja u odgoju mladeži".

U Zaprešiću

Ovogodišnji spomendan hrvatskog mučenika i nadbiskupa blaženog Alojzija Stepinca svečano je u Zaprešiću proslavljen trodnevnicom u župi sv. Petra ap. Nadbiskup Stepinac osnovao je tu župu 4. studenoga 1945. Prva dva dana mise su slavljene u župnoj crkvi sv. Petra, a svečano euharistijsko slavlje na Stepinčevo u kripti nove crkve sv. Ivana Krstitelja. Euharistijska slavlja trodnevnice predvodio je i propovijedao mons. Josip Frkin.

Trodnevnicu su pjevanjem i sviranjem na misama uveličali *Zbor mladih*, članovi *Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca* i s. Cecilija Horvat. Kroz sva tri dana prije misnih slavlja bila je pobožnost u čast bl. Stepincu, koju su zajedno sa župnim vikarom Matijom Pavlakovićem predvodili članovi Molitvene zajednice Bl. Alojzija Stepinca.

U Kutinskoj Slatini

Župa bl. Alojzija Stepinca u Kutinskoj Slatini u utorak je 10. veljače svečanim misnim slavljem proslavila blagdan svoga nebeskog zaštitnika. Središnje misno slavlje predvodio je zagrebački pomoćni biskup Vlado Košić, a u koncelebraciji su bili i o. Aurelio Mozzetta, vrhovni poglavar Družbe sinova Bezgrješnog Začeća, i o. Aleandro Paritanti, provincijalni poglavar te Družbe.

U HKZ Sindelfingenu

Hrvatska katolička zajednica u Sindelfingenu i ove je godine svečano proslavila blagdan jednog od svojih suzaštitnika u nedjelju 15. veljače. Misno slavlje u čast bl. Alojzija Stepinca održano je u crkvi Presvetog Trojstva, a nakon mise u dvorani Gemeindezentruma bio je besplatni ručak za sve sudionike, uz prigodni program u kojem su sudjelovale brojne sekcije HKZ-a.

Trodnevnu pripravu predvodio je od 12. do 14. veljače fra Vjeko Tomić iz Kiseljaka.

ŽUPA BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA iz Koprivnice,
kao Organizator "Stepinčevih nota" – festivala duhovne glazbe koji se već pet godina održava u toj župi,
i POSTULATURA BL. ALOJZIJA STEPINCA u Zagrebu
raspisuju tematski natječaj poezije posvećene bl. Alojziju Stepincu

Natječaju mogu pristupiti pjesnici iz Hrvatske i inozemstva s najviše tri pjesme na temu života i djela blaženog Alojzija Stepinca. Poželjni su tekstovi liturgijskog usmjerenja, ali to nije uvjet nego samo preporuka.

Natječaj je otvoren
od 10. veljače 2009. do 1. prosinca 2009.

Prijava treba sadržavati: tekst pjesama (do tri pjesme), kratki životopis te osnovne podatke (adresa, e-mail, telefon ili mobitel).

Prijave mogu biti poslane pismom ili elektroničkom poštom.

Tekstovi na natječaju trebali bi poslužiti skladateljima za stvaranje novih popijevki o blaženom Alojziju Stepincu. Stoga autori, šaljući stihove na natječaj, dopuštaju Organizatoru festivala da odabrane stihove objavi tiskom i ponudi skladateljima na uglazbljivanje.

Odabrani radovi po izboru komisije bit će:
- objavljeni na internetskoj stranici festivala
- ponuđeni skladateljima za uglazbljivanje
- javno pročitani na 6. Stepinčevim notama 2010. godine
- i tiskani u prigodnoj zbirci.

Radove šaljite na adresu:
Župa blaženoga Alojzija Stepinca
Za natječaj poezije
Selingerova 16
48000 Koprivnica

ili na e-mail adresu:
zupa@zupa-astepinca-kc.hr

Radove možete poslati i na adresu:
Postulatura bl. Alojzija Stepinca,
Kaptol 18, p. p. 949
10001 Zagreb;
e-mail adresa: juraj.batelja@zg.t-com.hr

Bleiburg i njegove posljedice (6)

Iskapanja u rovu sv. Barbare u Hudoj Jami počela su početkom prošle godine. Nakon Drugoga svjetskog rata mještani su stalno upozoravali da je na tom mjestu velika masovna grobnica.

Žrtve komunističkog nasilja

Piše: J. Batelja

Nastavljamo s prikazivanjem progona Katoličke crkve i žrtava hrvatskoga naroda, nad kojim je nakon završetka 2. svjetskog rata komunistički režim u Federativnoj Republici Jugoslaviji izvršio, u svjetskim razmjerima, nezapamćen zločin.

Žrtve komunističkog nasilja

Nisu sve žrtve komunističke mržnje bili vojnici unovačeni ili dobrovoljno uključeni u ustaške postrojbe. Istini za volju, i hrvatski vojnici ustaških vojnih postrojbi su po Ženevskoj konvenciji imali biti poštivani. Zločin im je trebalo dokazati, a ne bez suda ih posmicati u vrijeme mira. Začudo da i neki povjesničari koji se uznose i hrvatskim pridjevom zaboravljaju da je pred kraj rata bila prisilno unovačena malodobna mladež, da se u povlačenje dalo na desetke tisuća civila, žena, djece, staraca, bolesnika. Zar su trebali biti pobijeni samo zato što su se bojali i bježali od bezbožnog režima i partizanskog nasilja? Pokolj i nedužnih civila će potvrditi opravdanost njihova straha. Zar je tako teško popisati te nevine žrtve i razotkriti krivce za Bleiburšku tragediju? A prouzročili su ideološki genocid i žrtvama napunili Mariborske rovove, Kočevski rog, Hudu Jamu, Jazovku, u koju nisu bačene samo žrtve partizanskog pokolja iz 1943., nego se u nju bacalo ranjenike i bolesnike iz zagrebačkih i karlovačkih bolnica, koje su, prema očitovanju mještana Kostanjevca i Oštrca, tjednima noću kamioni vozili prema Sošicama, i tolika druga stratišta u Sloveniji, Hrvatskoj i republikama komunističke Jugoslavije.

Naslušali smo se partijskih moćnika i djelatnika koji su desetljećima mučili narod i povijest izvrćući brojeve žrtava i krivotvoreći povijesne činjenice. Kad ih opovrgavaju činjenice, jame ispunjene zemnim ostatcima njihovih zločina, zamuckuju da su premladi bili kad se to događalo i ne sjećaju se zločina svojih, svojih suboraca i sumišljenika, izvršenih ponajviše u svibnju i lipnju 1945.

Huda Jama i Ključ Brdovečki

Krajem mjeseca ožujka 2009. otkopana je masovna grobnica u rudniku *Barbarin rov* kod mjesta Huda Jama pokraj Laškoga. Za nju se i prije znalo, ali se zbog mogućih represija moralo šutjeti. Dok i danas u Republici Hrvatskoj svjedočimo o svojevrsnoj šutnji ili tek povremenom propuštanju vijesti o postojanju takvih mjesta te o okrutnosti onih koji su zločin sistematski i kolektivno planirali i počinili, Slovenci o njima otvoreno govore.

Na to je mjesto krajem svibnja ili početkom lipnja 1945. doveden neutvrđen broj ratnih zarobljenika. Među njima bijaše velik broj Hrvata. Tu su okrutno mučeni i bačeni u rovove. Samo u jed-

Kapelica žrtvama pokolja u Hudoj Jami

nom rovu nađeni su zemni ostatci oko 300 ubijenih. Nakon što su poubijani posuti su živim vapnom i potom je jama zabetonirana.

Mariborski nadbiskup koadjutor Anton Stres, uz sudjelovanje slovenskih biskupa, svećenika iz svih slovenskih biskupija, te mons. Josipa Mrzljaka, predstavnika HBK, u župnoj crkvi Svetog Martina u Laškom je u nedjelju 29. ožujka slavio sv. misu za žrtve poratnih masovnih pogubljenja koje su otkrivene u rudniku Barbarin rov. "Grob žrtava poratnih masovnih ubojstava bio je dosad u prvom redu grob šutnje. No, te se žrtve ubuduće neće moći zanemarivati", rekao je u propovijedi nadbiskup Stres i proslijedio: "Pregrada duga 100 metara kojom je zatvoren rudnički rov trebala je osigurati da žrtve zauvijek ostanu zakopane u šutnju, kako se o tome ništa ne bi doznalo. No, pregrada je u prvom redu trebala poslužiti zato da taj zločin nikad ne ugleda svjetlo dana. Pa ipak, iz toga groba šutnje te straha od istine o zločinu o kojemu se desetljećima moralo šutjeti, žrtve su prije nekoliko tjedana izašle. Uskrsnule su u našoj savjesti, postavile se u naše povijesno pamćenje, pa ih od sada ubuduće nitko više neće moći zanemarivati i ignorirati."

Možda će hrabrost slovenskih povjesničara i državnih komisija ohrabriti i hrvatsku javnost da diljem Republike Hrvatske istraži masovne grobnice u koje su partizanski pobjednici nastojali posakrivati svoje žrtve i prikriti svoje zločine. Spomenimo samo najnovije otkrivene masovne grobnice u Ključu Brdovečkom pokraj Zaprešića, gdje su partizani tijekom tri noći, 23., 24., i 25. svibnja 1945. poubijali više od 4.000 ljudi.

Mještanin Pavao Kutarčić, svjedoči: „Dovodili su ih u grupama od po četiri ili šest. Bili su goli. Najprije su ih skinuli, a onda vezali žicom i tako vodili na likvidaciju. Zarobljenike su dovodili predvečer, a smaknuća su bila noću. Svi u selu morali su biti u kući. Nije se smjelo paliti svjetlo, niti se smjelo izlaziti. U kuće koje su bile bliže nasipu dopirali su jauci. Dozivali su djecu, svoje žene, jaukali... Cijelim selom odzvanjali su rafali."

Zločinci i danas slave

Partizani i suradnici partijskih tajnih službi potaknuti ideologijom Komunističke partije uspostavljali su protucrkveno ozračje u svim mjestima gdje su, ponajčešće, nasiljem i zločinima došli na vlast. Tvorni izvršitelji zločina bili su opijeni dvostrukom mržnjom: protuhrvatskom i protucrkvenom. Događalo se isto ono što su komunisti pod Staljinovim vodstvom nastojali još prije 2. svjetskog rata provesti u Španjolskoj: »Sektaški duh ljevičarskih snaga, koje bijahu usmjerene protiv vjerskih istina i vrijednosti i protiv onih koji su ih predstavljali, započeo je i obilježio pojedinačna i ma-

sovna pogubljenja ljudi.« (usp. ORTI V. C., *Buio sull'altare 1931-1939: la persecuzione della Chiesa in Spagna*, Roma, 1984., str. 13.)

Tjeskobno se prisjetiti, ali treba spomenuti kako su se stravično iživljavali nad svećenicima. Josip Kalajdžić, kateheta u Varaždinu i župnik u Biškupcu od veljače 1945., je po nalogu OZN-a "gol razapet na križ i mrtav bačen u Dravu". Smije li se zaboraviti Josipa Astaloša, osječkog župnika, kojega komunisti "objesiše na drvo"? "Zaniječi Boga i bit ćeš slobodan!" Tako su pred jamom krvnici pokušali slomiti don Ivana Tičića, kapelana u Pagu. Ali, don Ivan radije izabra smrt, nego li to, da zaniječe Boga." A ruganje je istini i povijesti kad se odlikuju djelatnici zloglasnih komunističkih tajnih službi OZNE i UDBE, a bili su uključeni u paklenu mašineriju koja je prouzročila smrt mnogih svećenika i stotine tisuća ljudi, vojnika i civila, a prešućuje zločin nad 600 ubijenih katoličkih svećenika! Nadbiskup Stepinac je u završnoj riječi na sudu o tome rekao sucima koji su vršili zadatak koji im je naredila Komunistička partija i njeni vođe: "Vi ste učinili fatalnu pogrješku što ste pobili svećenike. Narod vam to neće nikada zaboraviti!" (Alojzije kardinal STEPINAC, *Propovijedi, govori, poruke 1941-1946*, Zagreb, 1996., str. 284.)

Preorana groblja i traženje pomoći za sudionike Križnoga puta

Nasilje nad svećenicima i vjernicima, osobito onima koji su bili unovačeni u domobranske ili ustaške postrojbe, hrvatski su biskupi u skladu kršćanskog nauka i međunarodnoga prava, tražili civilizirano postupanje s tim ljudima i dokazivanje krivnje prije bilo kakve presude, te omogućavanje duhovne skrbi za one koji to traže. U Pastirskom pismu katoličkih biskupa Jugoslavije, koje su uputili vjernicima 20. rujna 1945., pozivajući vlastodršce na razumnost, a narodu pružajući utjehu, istaknuli su sljedeće:

"Napokon, još jednu bolnu i neobičnu činjenicu moramo vam napomenuti, predragi vjernici. Ni grobovi pokojnika nisu ostali pošteđeni. Na grobljima u Zagrebu, Varaždinu i drugim mjestima odredbom neposredno pretpostavljenih vlasti skidaju se križevi s grobova ustaša i njemačkih vojnika. Sami grobovi nivelirani su tako da se ne može raspoznati gdje je tko pokopan.

Ovakav postupak mora se osuditi. Pred smrću klanjaju se svi ljudi. I neprijatelj prestaje poslije smrti biti neprijatelj. I njemu pripada po nepisanim zakonima čovječanske uljudbe, koja izvire iz kršćanske ljubavi, pravo na pristojan grob. Poznato je da su poslije Prvoga svjetskoga rata nekadašnji neprijatelji i te kako poštivali i čuvali grobove vojnika, koji su kao osvajači pali u stranim zemljama. Danas se to kod nas uskraćuje vlastitim sinovima.

Predragi vjernici! Naša briga nije se zaustavila samo na neposrednim potrebama Crkve, njezinih ustanova i svećenika. Znajući za patnje i nevolje tolikih naših vjernika mi smo sa svoje strane sve učinili da im olakšamo i pomognemo u danima kušnje i križa. Tako smo se kod mjerodavnih faktora u više navrata, što usmeno što pismeno, zauzimali za one koje su sudovi osudili na smrt, da budu pomilovani.

Tražili smo uporno da im se u posljednjim časovima podijele vjerske utjehe. Tražili smo da se rodbini justificiranih označe grobovi njihovih pokojnika. Sve su to usluge koje smo isto tako vršili i u vrijeme prijašnjih ratnih režima, kad su nas za to molili rođaci nesretnih žrtava bratoubilačkog klanja.

Za one koji su bili odvedeni u logore, tražili smo da im se olakšaju uvjeti života: da mogu redovito dobivati hranu, da se rodbini označi mjesto gdje su smješteni. Zauzimali smo se da se što prije puste na slobodu, ako im se nije dokazala nikakva posebna krivnja. Potakli smo pitanje tolike inteligencije, koja je ostala bez službe i koja nije u stanju da sebi i svojim obiteljima pribavi potrebni svagdanji kruh. Svima koji su nas molili za pomoć nastojali smo, prema našim silama, izaći u susret imajući pred očima jedino zapovijed kršćanske ljubavi i pravde prema svakome tko traži našu pomoć.

Nismo pri tome gledali kakvog je tko političkog mišljenja, baš kao što ni u vrijeme rata nismo pitali koje je tko vjere ili narodnosti. Nije nas mogao spriječiti neopravdani prigovor da se tim putem vodi nedozvoljena propaganda u stanovite političke ciljeve, jer smo bili svjesni da se ne upuštamo u političke akcije, nego da vršimo jedino svoj poziv u duhu Kristove ljubavi prema bližnjemu. Ako nismo uspjeli u najglavnijim pitanjima, nije naša krivnja. Svjesni smo da smo potpuno izvršili svoju dužnost. Boli nas da nismo mogli pomoći tamo gdje je pomoć bila potrebna i gdje bi otrla mnogu suzu. Još nas nešto osobito boli. To je materijalistički i bezbožnički duh, koji se danas javno i potajno, službeno i neslužbeno širi po našoj domovini."

(Nastavlja se)

Uz godinu sv. Pavla (3)

Sveti Pavao i blaženi Alojzije Stepinac

Piše: J. Batelja

U godini velikih jubileja vezanih za sv. Pavla i bl. Alojzija Stepinca pred očima nam izranjaju brojne dodirne točke njihova kršćanskoga i pastirskoga života.

Vjera u zbilju Crkve i ljubav prema njoj

Nadbiskup Stepinac je osjećao sućut i dijelio razumijevanje s onima koji su aktivno sudjelovali u djelovanju Crkve, a onda je napustili. Osobito je to bilo vidljivo kada je spašavajući jedinstvo Crkve sve svoje sile uporabio u borbi protiv staleških svećeničkih udruženja, koja su imala za cilj potkopati i uništiti Crkvu. Tako se, kao sužanj u Krašiću, saznavši za "izdaju stanovitih svećenika i susjeda" i "njihove slabosti", ćutio poput Pavla i žalovao njegovim riječima. Dapače, Stepinac je upotrijebio riječ: "Sveti je Pavao zabugario", kad opisuje svoju osamljenost i napuštenost od najbližih suradnika: "Dema me, zaljubljen u sadašnji svijet, napustio ... Aleksandar, kovač, nanio mi je mnogo zla ... Za prve moje obrane nitko ne bijaše uza me, svi me napustiše." (2 Tim 4, 10.14.16).[1] Time je očitovao Pavlovo iskustvo vjere u Božju pomoć, kojom je onda hrabrio druge. S Pavlom je bio uvjerenja – da dok god se vjerno stoji uz Boga, može se računati „sa stoposto na njegovu pomoć, bez obzira, da li će ti susjedi biti prijatelji ili neprijatelji."[2]

Naglašavao je potrebu ustrajnosti u kušnjama te na potrebu usavršavanja i posvećivanja. Tješio ga je i nadahnjivao primjer sv. Pavla. Naime, pisao je prof. Marici Stanković, voditeljici Ustanove Krista Kralja, sljedeće: "Ne znate li što je rekao veliki apostol naroda, nakon toliko izvojevanih velikih pobjeda i silnih uspjeha? 'Jer i kad dođosmo', veli Korinćanima, 'u Macedoniju, nikakva mira nije imalo tijelo naše, nego smo u svemu bili u nevolji: izvana borbe, iznutra strahovi' (2 Kor 7, 5). A onda osjećaj slabosti! Zar mislite, da nije i svetom Pavlu bilo bolno, kad su mu se židovski protivnici rugali: 'Poslanice su mu stroge i žestoke, a kad je tijelom pred nama, slab je, i riječ njegova ne valja ništa.'"[3]

Živa vjera u Crkvu

Stepinčev životni stav bila je živa vjera u Crkvu, kao ustanovu od Boga ustanovljenu. Nije to bilo neko osobno promišljanje ili uklapanje u ljudske običaje, ili uvjerenje na ljudskoj mudrosti. Bila je to vjera utemeljena "na snazi Božjoj" (usp. 1 Kor 2, 5). Krijepio ju je navještaj sv. Pavla o Crkvi koju tvore "posvećeni u Kristu Isusu" (1 Kor 1, 2), koja jest "Tijelo Kristovo" (Ef 4, 2), "bez ljage ili nabora ili čega takva, sveta i bez mane" (usp. Ef 5, 25), «stup i uporište istine« (1 Tim 3, 15). Zato je živom vjerom u živu Crkvu i druge hrabrio na ljubav prema Crkvi do smrti i vjernost Crkvi do smrti. Reče: "Vjera naša u Crkvu ne će i ne smije ni za čas

[1] Alojzije kard. STEPINAC, Pismo vlč. Vinku Komeričkom, župniku u Desiniću, Krašić, 4. siječnja 1956.

[2] Krašić, 26. travnja 1954.

[3] Voditeljici Ustanove Krista Kralja prof. Marici Stanković, Zagreb

oslabiti, kao što i apostol Pavao govori Filipljanima: 'Verbum vitae continentes ad gloriam meam in die Christi, quia non in vacuum cucurri neque in vacuum laboravi. – Držeći riječ Života meni na ponos za Dan Kristov, što nisam zaludu trčao niti se zaludu trudio' (Fil 2, 16)."[4]

Da spasi jedinstvo Crkve poticao je svećenike na posvemašnje jedinstvo s biskupima i sa Svetim Ocem. Reče: "Ne preostaje nam, dakle, drugo nego da stisnemo svoje redove i okupimo se oko Svetog Oca, i biskupi i svećenici. Jao svećeniku koji bi kušao mimo svoga biskupa voditi neku posebnu crkvenu politku. Ne govori naime uzalud apostol Pavao Židovima: '*Oboedite praepositis vestris et subiacete eis, ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant et non gementes; hoc enim expedit vobis.* – Poslušni budite svojim poglavarima i podložni, jer oni bdiju nad vašim dušama kao oni koji će polagati račun i neka to čine s radošću, a ne uzdišući, jer vam to ne bi bilo korisno' Heb 13, 17. Ali jao isto tako i biskupu, koji misli da je mudriji od Petra, Sv. Oca, i da će svojom nekom zasebnom crkvenom politikom postići uspjehe kojima će se diviti svijet.'[5]

Crkva je po njemu, a u skladu s Isusovim naukom imala biti: Grad na gori, koji se "ne može sakriti" (Mt 5,14), a stupove njezine, na kojima počiva, apostole, nazvao "svjetlošću svijeta" (ibid.). Crkva i njezini predstavnici moraju ulaziti u sve faze i u sve sfere ljudskoga života. Mora ulaziti ne kao stranac, tuđinac ili nametnik, nego kao najpozvanija, svuda pravo domaća, zaista autohtona. Jer ipak na dnu svega, što hoće da bude dostojno razumna stvora Božjega, mora biti kao zlatni temelj – istina i moral, pravda i ljubav!"[6]

[4] Pismo Prečasnom Prvostolnom Kaptolu – Zagreb, Krašić, 4. siječnja 1957.

[5] Pismo vlč. Vinku Komeričkom, župniku u Desiniću, Krašić, 7. siječnja 1957.

[6] Govor nadbiskupa Stepinca prigodom posvete doma Gospodarske sloge u srpnju 1939., u: ALOJZIJE STEPINAC, nadbiskup zagrebački, *Propovijedi, govori, poruke (1934. – 1940.)*, Zagreb, 2000., str. 318.

Ništa na tom svijetu ne smije potamniti taj sjaj i tu svjetlost niti sakriti Božji grad – Crkvu. Naime, poučen svetim Pavlom i njegovim poticajem prvim kršćanima u Korintu: "*Spectaculum facti sumus* – postali smo za gledanje svijetu i anđelima i ljudima!" (1 Kor 4, 9), te svjestan kako Crkva naviješta Kristovo djelo svojom pojavnošću i izvanjskim djelovanjem, jer su oči svijeta u nju snažno uprte, nastojao je otajstvo božanske naravi Crkve i njeno poslanje u svijetu predstaviti u izvornom svjetlu osobito zbog činjenice što su se uslijed lažne komunističke propagande i prisile bezbožnog režima »u mnogim srcima, koja i plemenito misle, pokrenula razna pitanja« i gledom na samu Crkvu Božju.[7]

Nema Crkve bez Krista

Taj nadnaravni pogled na Crkvu u Stepincu raste iz vjere u Isusa Krista Sina Božjega i čovjekova otkupitelja, koji je satrven zbog naših grijeha, ali uskrsnuo i proslavljen "radi nas ljudi i radi našega spasenja". A te vjere nema bez poniznosti, "poslušnosti do smrti, smrti na križu" (Fil 2, 8). Otuda Stepinčev radikalizam u odlukama, jasnoća u nastupima, odlučnost pred kušnjama, vjernost u malim stvarima, radost u trpljenju. Često je on rabio riječ svemogućnost, ali u Božjoj snazi, u Božjem Duhu, u Isusovoj sili. Stoga ne čudi da je postigao jednako duhovno iskustvo sv. Pavla: "Ne živim više ja, nego živi Krist u meni" (Gal 2, 20).

Dakle, što je bl. Stepinac usvojio na izvorima Evanđelja, predavao je drugima. Reče: "Kršćanin je po svetome krstu postao dijete Božje. On mora da živi životom dostojnim toga imena, daleko od sramota, kojima se okaljalo poganstvo. On mora da postane sličan Kristu Gospodinu, iz dana u dan sve sličniji, tako da će na koncu moći reći s apostolom: U tom cilju i govori apostol u današnjoj poslanici: 'Obucite se u Gospodina Isusa Krista!' Drugim riječima, budite ponizni kao Krist Gospodin, budite blagi kao Krist Gospodin, budite strpljivi kao Krist

[7] Isto

Gospodin, budite puni ljubavi prema bližnjemu kao Krist Gospodin, budite čisti kao Krist Gospodin, budite umjereni kao Krist Gospodin: jednom riječi, da ne živite više vi, nego Krist u vama."[8]

Krist, raspeti i uskrsli, naša nada i naš spas, usmjeruje naš život prema sebi, jer, prema sv. Pavlu, "iščekujemo blaženu nadu i dolazak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista" (Tit 2,13). Stoga nadbiskup Stepinac savjetuje: "Isus Krist je Bog naš! Pače, da nam što življe predoči tu istinu, sveti ga Pavao naziva velikim Bogom."[9]

Kao što se Pavao nije stidio Evanđelja, već se za njega zlopatio do smrti, tako se i bl. Stepinac junački predstavio vjernicima i bezbožnicima u svojoj službi sve do smrti koju je za njega podnio: umirući za njega, ali živeći po njemu i od njega. Osjećali su to vjernici Crkve u Hrvata, ali i čitav je svijet mogao otkriti kako je nasilno odvojen od svoga stada, dakle, "tijelom nenazočan, duhom ipak bio s njime: s radošću promatrajući njegov red i čvrstoću njegove vjere u Krista Gospodina" (usp. Kol 2, 5).

Zahvaljujem vodstvu Papinskog Hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu koje mi je s tridesettrojicom svećenika iz hrvatskih biskupija, koji studiraju na rimskim učilištima ili rade u ustanovama Svete Stolice, omogućilo ovogodišnje duhovne vježbe obaviti stupajući "tragovima sv. Pavla u Turskoj". Predvođeni rektorom mons. Jurom Bogdanom, brigom zavodskog duhovnika isusovca dr. Mihálya Szentmártonia, biblijsko-teološkog tumača dominikanca dr. Bernarda Boschia i povijesno-zemljovidnog tumača Ediza Dülgera pohodili smo od 12. do 22. ožujka 2009. mjesta u kojima je sv. Pavao zasađivao prve crkvene zajednice u Maloj Aziji. U dane 20. i 21. ožujka zaustavili smo se u Efezu, pohodivši zatim Milet, Prieme i Didim.

Pavlov, Ivanov i Bogorodičin Efez

U Pavlovo je doba Efez kao snažno trgovačko, kulturno i političko središte, velika luka i sjedište rimskog konzula za Aziju, bio pogodno mjesto za ukorjenjenje i širenje kršćanstva. Grad se ponosio trećom po veličini bibliotekom na svijetu, poslije onih u Aleksandriji i Pergamu. Pavao je u Efez prvi put došao za vrijeme svoga drugog misionarskog puta, nakon boravka u Solunu, Ateni i Korintu. Zadržao se oko tri godine propovijedajući u sinagogama. Slušatelji ga zamoliše da ostane s njima, ali svjestan zadaće propovijedanja »do na kraj zemlje« opraštajući se od njih reče: »Još ću se vratiti k vama, bude li Božja volja« (Dj 18, 21).

Drugi put Pavao dođe u Efez na trećem svom misijskom putovanju, a zadržao se u njemu tri go-

Svećenici Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu u Efeškom amfiteatru provjeravaju njegovu akustiku uživljavajući se u Pavlov nastup u njemu

dine (54. – 57.). Tri mjeseca je propovijedao u sinagogi. Uslijed protivština i tvrdoće srdaca nekih slušatelja odlučio je da unaprijed ne će propovijedati u sinagogi. Nastanio se kod nekog Tiranosa i oko dvije do dvije i pol godine, u vremenu od 11 do 16 sati, dakle u vrijeme velike vrućine, ali u vrijeme kad se nije radilo, poučavao je u njegovoj ško-

[8] "I znajući ovo vrijeme, da je već čas, te mi ustanemo od sna; jer je sad bliže naše vrijeme, negoli kad vjerovasmo" (Tim 13,11) /I. nedjelja adventa/, *Homilije po poslanicama – za sve nedjelje i blagdane prema poslanicama*, Zagreb, 1959., str. 3; usp. Ef 4, 24.

[9] "Homilija na Novu godinu uz poslanicu sv. Pavla Titu i tekst: 'Čekajući blaženu nadu i dolazak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista' (Tit 2,13)", *Homilije prema poslanicama za sve nedjelje i blagdane*, Zagreb, 1959., str. 37.

li učenike i pridošlice. Reći će starješinama Efeške crkve: "Sami znate: za potrebe moje i onih koji su sa mnom zasluživale su ove ruke!" (Dj 20, 34).

Utemeljio je vrlo snažnu zajednicu, koju će predati vodstvu učenika Timoteja. Sv. Ivan u Otkrivenju donosi pohvalne riječi za "anđela", starješinu Crkve u Efezu, ali ga i prekorava što "je prvu ljubav ostavio" i poziva ga na obraćenje (Otk 2, 4-5).

Premda je Pavao znao da ga u "svakom gradu čekaju okovi i nevolje" (Dj 20, 23) nije se dao zbuniti, zastrašiti, obeshrabriti. Ni zemaljski okovi ni sila nisu ga mogli rastaviti od ljubavi Kristove koja je plamtjela u njemu. Dok je jedne živom riječi poučavao, udaljene je u vjeri jačao. Naime, čini se da je tada u Efezu napisao pismo Korinćanima, upozoravajući ih da se ne povode za kojekakvim filozofima i ne stvaraju skupine oko samozvanih proroka, već da se u slozi i jedinstvu okupljaju u Kristu Gospodinu, zatim poslanicu Galaćanima, zajednici vjernika u kojoj su se pojedinci vraćali na starozavjetne običaje, pa ih Pavao nastoji učvrstiti u pravoj vjeri tumačeći im povijest svoga apostolskoga poziva, naime, da je on uistinu "poslanik Krista proslavljenoga". Nije isključeno da je u Efezu napisao i poslanicu Filipljanima, teološki vrlo zreo spis, po kojem kršćanin u Kristu nalazi ogledalo poniznosti, uzvišenja i božanskog posinjenja.

Dolazili su mnogi i slušali Pavla. Neki su novi nauk slušali iz znatiželje, a među Židovima bijaše onih koji su odlazili s nevjericom, ali i onih koji su poprimili Pavlovo svjedočanstvo o Mesiji koji je došao i ispunio starozavjetna obećanja. Broj učenika se povećavao. Ali, kako je raslo pravovjerje, bunilo se krivovjerje. Vračari izgubiše velik dio mušterija, a trgovcima je opao promet kipićima Artemide, poganske božice plodnosti, čiji je hram i njegovo okruženje resilo 365 mramornih stupova i u starini ga se držalo za jedno od sedam svjetskih čuda. Neki srebrnar Demetrije pobunio je obrtnički ceh i uskomešao grad protiv Pavla. Napetost između kršćana i pogana prerasla je u ulične sukobe, a jedva je izbjegnut pogrom u veličajnom teatru koji je primao oko 25.000 gledatelja. Kakav šok! Umjesto lovorova vijenca, sada je Pavao morao pobjeći, da dovrši trku i primi vijenac slave koji će mu dati Krist Gospodin. U tom je hrvalištu postao još gorljiviji u spoznaji da "riječ Božja nije okovana" (...), i iskusniji u snazi božanske pomoći koju je posvjedočio riječima: "Milošću Božjom jesam što jesam" (1 Kor 15, 10).

Na skorom povratku iz Grčke i Makedonije, a idući u Jeruzalem ispuniti zavjet, Pavao je opet prispio u Malu Aziju. Hoteći izbjeći nove sukobe u Efezu i ne hoteći se duže zadržavati, zaustavio se u ne-

Sadašnji i budući teolozi u svetištu srušene crkve u Efezu u kojoj je godine 431. proglašena vjerska istina o Marijinu Bogomajčinstvu

dalekom Miletu i k sebi pozvao starješine Crkve iz Efeza. Otvorio im je srce i dušu, te premda žalostan što ne može biti u Efezu, opominjao ih je da vjerno vrše službu primljenu od Gospodina Isusa i svjedoče za evanđelje milosti Božje, da budno pasu Crkvu Božju stečenu krvlju Kristovom, te ih povjeri "Bogu i Riječi milosti njegove" (usp. Dj 20, 22-35).

Danas se u Efezu jedva naslućuje njegova veličajnost iz Pavlova doba. Ostao je teatar, ostatci Celzijeve biblioteke, *via sacra*, ostatci četiriju kupališta, te temelji velebne crkve u kojoj je godine 431. održan koncil koji je definirao vjersku istinu o Marijinu Bogomajčinstvu. Svjedočke riječi i živa vjera koncilskih otaca, osobito sv. Ćirila, biskupa aleksandrijskoga, potpomognuti redovničkim zelusom i oduševljenjem naroda, nadvladali su teološke zablude koje su o Bogorodici širili krivovjerci Nestorije i Eutih.

U Efezu se nastanio i umro apostol sv. Ivan. Efeška predaja s ponosom ističe Ivanov boravak u Efezu i na nedalekom otoku Patmosu gdje je pisao knjigu Otkrivenja, ali i boravak Isusove majke Marije, za koju se, po Isusovoj zamolbi s križa, pobrinuo Ivan. Marijina kućica koju opslužuju dvije redovnice i nekoliko redovnika kapucina govori tišinom i tajnom o kršćanskim predajama na tom ozemlju, jer su pod stalnim okruženjem turske policije i bez ikakvih građanskih prava. Vjerojatno se i Bogorodica bila još za života vratila u Jeruzalem i usnula podno Maslinskoga brda.

Tek ostatci temeljnih zidova veličanstvene bazilike koju je oko godine 540. nad grobom sv. Ivana dao podići bizantski car Justinijan upućuju na apostolsku djelatnost zasađivanja Evanđelja u Efezu. Vodič će vas dovesti pred ruševne zidine i uputiti da je sami razgledate, a potom će stidljivo pokazati prema vrhuncu okolnog brda gdje se spominje pećina u kojoj je Pavao boravio, navješćao Evanđelje i krstio Kristove vjernike. Prema ostatcima bazilike Majke Božje Marije namjernik se mora uputiti sâm, bez tumača i u tišini, da umjesto zvona i poziva na spomen Utjelovljenja Sina Božjega može bolje razabirati poruku imama s obližnjeg minareta, zasađena na podnožju zvonika nekoć samostanske kršćanske crkve.

Kršćanski narodi diljem svijeta poštuju svoje korijene i svoje predaje. O brodolomu sv. Pavla na Mljetu postoji predaja u narodu, a o njoj svjedoče i povijesni izvori. Svojevrsni svjedok je i relikvija desne ruke sv. Vlaha, zaštitnika Dubrovnika (11. st.), s likovima sv. Petra, sv. Bartola, te sv. Luke, pisca *Djela apostolskih* i sv. Pavla, koji je Evanđelje pronio do Ilirika (usp. Rim 15, 19) i koji je nakon toga brodoloma za navještaj radosne vijesti u Dalmaciju poslao učenika Tita (usp. 2 Tim 4, 10).

Euharistijski kongresi

Bl. Alojzije Stepinac na tečaju križarica u Drežnik-Gradu 13. srpnja 1939.

Cetingrad, 14. i 15. kolovoza 1939.

U nizu euharistijskih kongresa kojima je blaženi Alojzije Stepinac nastojao pokrenuti sveopću moralnu i vjersku obnovu u Zagrebačkoj nadbiskupiji bijaše proslavljen i Euharistijski kongres u Cetingradu 14. i 15. kolovoza 1939. godine. Napominjem da cijeli prikaz pripreme i proslave ovoga kongresa, potom bibliografiju i slikovne zapise čitatelji mogu pronaći u knjizi "Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca", Zagreb, 2006.

Piše: J. Batelja

Cetingrad i sva njegova okolica, u kojoj su se odigrali sudbonosni događaji hrvatske države, doživjeli su 14. i 15. kolovoza 1939. veličanstveno hrvatsko katoličko slavlje. Nedaleka Petrova gora, koja čuva spomen na tragičnu smrt posljednjega kralja hrvatske narodne samostalne države, i šutljivi, gotovo već razrušeni frankopanski grad Cetin, koji je prije 412 godina dao povijesno svjedočanstvo o suverenosti hrvatskoga naroda, bili su svjedoci, kako se oko njih sa sviju strana slijeva golemo mnoštvo Hrvata katolika prema župnoj crkvi Cetingrada.

Vjerujemo u Tebe, Kriste Bože Svetootajstveni!

Bio je tih dana u Cetingradu dekanski Euharistijski kongres, već četvrti u 13 godina na Kordunu. Prvi put je proslavljen godine 1926. u Slunju, drugi put 1934. godine u Drežniku, treći 1937. opet u Slunju, a četvrti sada u Cetingradu. S pravom se dakle može reći da nijedan hrvatski kraj nije toliko počastio euharistijskoga Krista kao Kordun. I zbog toga mu pripada prvenstvo među svim hrvatskim krajevima. I u tom je ovaj gospodarski siromašni, ali vjerom bogati kraj, mogao biti barem u kratkom povijesnom razdoblju uzor drugim hrvatskim krajevima.

Pripreme za doček hrvatskih dostojanstvenika

Slavlje cetingradskoga Euharistijskoga kongresa započelo je u ponedjeljak 14. kolovoza predvečer nadasve svečanim dočekom trojice hrvatskih biskupa. Svojim dolaskom oni nisu počastili samo svečano zborovanje, nego i čitav cetinski kraj.

Već u rano poslijepodne počela su sa svih strana pristizati kola nakićena hrvatskim barjacima i zastavicama, koja su zatim u povorci pošla ususret hrvatskome metropolitu dr. Alojziju Stepincu, banjolučkom biskupu o. Jozi Gariću i senjsko-modruškom biskupu dr. Viktoru Buriću, koji su s euharistijskoga kongresa iz Jastrebarskog dolazili preko Gline i Petrove gore u Cetingrad.

Stotinjak iskićenih kola i 30 konjanika pohrlilo je u Kladušu, na nekadašnju granicu Bosne i Hrvatske s nakanom da tamo pozdrave natpastire te ih svečano doprate u Cetingrad.

Doček nadbiskupa Alojzija Stepinca u Kladuši

Doček upriličen crkvenim dostojanstvenicima u Kladuši, koja pripada Banjolučkoj biskupiji, ali dušobrižničku administraciju već nekoliko desetljeća vodi u njoj cetingradski župnik, bio je vrlo svečan. Usred grada bio je podignut slavoluk i na tom su mjestu dočekali biskupe Hrvati katolici, ali i predstavnici muslimanskih Hrvata na čelu s imamom Rizvićem te paroh tamošnjeg pravoslavnog stanovništva. Na kućama su se prvi put poslije 1918. vijorile hrvatske zastave. One su, međutim, nekima i tada smetale, jer su žandari drugi dan proveli istragu protiv onih koji su izvjesili hrvatske zastave.

Hrvatskoga metropolita i oba biskupa pozdravili su kod slavoluka jedan Hrvat, seljak, i tri djevojčice. Doček je bio vrlo srdačan. Narod je razdragano klicao crkvenim dostojanstvenicima.

Nadbiskup Stepinac se odmah uputio među seljake te se s njima upustio u razgovor, a tako su učinili i biskupi Garić i Burić. Praćeni narodom biskupi su pregledali zemljište, na kojem će se doskora graditi nova župna crkva za župu Kladušu, koja je postojala još prije turskih provala te je tada propala, a sad će biti obnovljena. Kladušani su biskupima priredili zakusku kod obitelji Horvat, pa je tu biskupe pozdravio Hasan Milković, načelnik i bivši narodni zastupnik, obećavši da će gradnju katoličke crkve u Kladuši pomoći ne samo katolici, nego i pripadnici drugih vjera u Kladuši.

Nadbiskup Stepinac u Cetingradu

Iz Kladuše su biskupi krenuli prema granici Bosne i Hrvatske, gdje je bio postavljen još jedan slavoluk. Tu su biskupe dočekali konjanici s mnoštvom iskićenih seljačkih kola, a svirala je Omladinska glazba iz Slunja.

Nakon pozdrava uputila se svečana povorka u Cetingrad. Tu je bio treći slavoluk. Pozdrave biskupima izrekli su domaći župnik Petar Medved i tri djevojčice s cvijećem. Od slavoluka se razvila povorka prema crkvi. U povorci su stupali biskupi u pratnji svojih tajnika, trojice dekana: slunjskoga dr. Dragutina Kukalja, rakovičkoga Ivana Jurajića i vrbovskoga Franje Prpića, petorice župnika: Stjepana Petovara iz Lađevca, Antona Brnada iz Cvitovića, dr. Dragutina Štimca iz Drežnik Grada, Ivana Ceparića iz Saborskog i Joze Benca iz Zagorja kod Ogulina i trojice svećenika: Feliksa Šelige iz Cvitovića, Vladimira Stuparića i Nikole Šojata iz Senja.

Iza svećenstva su išli cetingradski načelnik M. Mravunac, slunjski seoski načelnik D. Šumanja, hrvatski narodni zastupnik Slunjskoga kotara dr. L. Sušić, ugledni slunjski odvjetnik dr. A. Kuharić i mnogi drugi odlični predstavnici Cetingrada i cijele ove okolice s mnoštvom naroda. Svirale su naizmjence slunjska vatrogasna i slunjska omladinska glazba.

Početak Kongresa

U crkvi je obavljen zaziv Duha Svetoga. Adamićevu pjesmu u počast biskupima *Evo veliki svećenik* i himan za otvorenje kongresa *Dođi, Duše Presveti* (Taclik) otpjevao je Crkveni pjevački zbor iz Slunja. Propovijed na temu *Značenje Euharistije i ovog Euharistijskoga kongresa* održao je senjsko-modruški biskup dr. Viktor Burić. Otpjevana je svečana Večernja, po uredbi V. Golera, a pjevao je crkveni pjevački zbor iz Slunja, koji je potom i kod izlaganja Svetog Otajstva za noćno klanjanje otpjevao Molitarovu pjesmu *O duša naših hrano.*

Noćno bdijenje i ponoćka

Noćno bdijenje obavljeno je pred izloženim Presvetim po uzoru starih vigilija, a čitali su se odlomci iz *Svetog pisma.* Svećenici – župnici Dragutin Kukalj, Stjepan Petovar i Ivan Ceparić tumačili su biblijske tekstove, a narod je između pojedinih odlomaka pjevao euharistijske pjesme.

Ponoćku je predvodio slunjski dekan Dragutin Kukalj, a propovijedao je slunjski kapelan Vladimir Stuparić. Na koru su *Koralnu misu* pjevale slunjske djevojčice iz pučke škole.

Slavlja na Veliku Gospu

Na Veliku Gospu u 6 sati ujutro glagoljsku pjevanu misu slavio je vrbovski dekan Franjo Prpić, a propovijedao je lađevački župnik Stjepan Petovar.

U 8.30 sati stigla je na prostor pokraj crkve slunjska procesija s obje svoje glazbe. Došlo je oko 400 slunjskih župljana. Osobito se istaknula slunjska omladinska glazba, sastavljena od mladih, ali vrsnih svirača. Zapažen je i velik broj slunjskih ministranata, koji su izgledom i uvježbanošću pridonijeli uspjehu kongresa.

U 9.30 sati predvodio je senjski biskup dr. Viktor Burić glagoljsku pontifikalnu misu pod vedrim nebom. Među svećenicima koji su asistirali bili su slunjski župnik i dekan preč. Dragutin Kukalj i slunjski kapelan Vladimir Stuparić.

Slunjski mješoviti crkveni pjevački zbor otpjevao je Glibotićevu *Misu*.

Svečanu propovijed, čiji nam sadržaj nije poznat, izrekao je hrvatski metropolit dr. Alojzije Stepinac. Prema novinskim izvješćima, četiri tisuće okupljenih vjernika s područja Korduna radosno je drhtalo na svete riječi hrvatskog metropolita te ih neizbrisivo pohranilo u svoju dušu.

Zborovanje

U 10.15 sati bilo je javno zborovanje. Uvodni govor izrekao je cetingradski načelnik gosp. Mijo Mravunac. Poduži govor o značenju katoličke vjere za hrvatski narod održao je slunjski odvjetnik dr. Antun Kuharić, a govor o Euharistiji i bl. Nikoli Taveliću, kao najvećem hrvatskom borcu za Euharistiju, dr. Josip Andrić, glavni urednik Društva sv. Jeronima u Zagrebu. Zborovanje je završio načelnik Mravunac.

Zbog kiše nije se mogla održati procesija, pa je kongres završen odmah nakon zborovanja, euharistijskim blagoslovom i pjesmom zahvalnicom u crkvi. Zaključni govor održao je slunjski župnik preč. Dragutin Kukalj.

Poslije podne su se biskupi odvezli na ruševine grada Cetina, gdje su se duže vremena zadržali u razgovoru s mještanima. Sutradan ujutro odvezli su se prema Bihaću i Banjoj Luci.

Dojmovi cetingradskoga Euharistijskog kongresa ostali su duboko zapisani u svim hrvatskim katoličkim dušama onoga kraja i donijeli mnogo duhovnog ploda.

Najveća zasluga za njegovu pripravu i uspješan tijek pripala je neumornom slunjskom dekanu Dragutinu Kukalju i domaćem župniku Petru Medvedu, a onda i dobrom narodu cetinskoga kraja, koji je učinio sve da što ljepše pronese slavu Euharistijskoga Krista.

Susret članova Molitvene zajednice

U petak 8. svibnja 2009., na 111. obljetnicu rođenja bl. Alojzija Stepinca, održat će se u Krašiću susret članova Molitvenih zajednica bl. Alojzija Stepinca iz svih krajeva domovine.

Procesija sa zastavama krenut će ispred Blaženikove kuće u Brezariću u 10 sati, a sv. Misa je u župnoj crkvi u 11 sati.

Zahvaljujemo za pjesme o bl. Alojziju Stepincu, a poslali su ih: Đurđica ASIĆ - KLOBUČAR, Mato ĆAVAR, Evica KRALJIĆ (za «Stepinčeve note»), Mara LEROTA

■■■

Sve čitatelje Glasnika i štovatelje bl. Alojzija Stepinca, koji su se pismenim putem preporučili u zagovor bl. Alojzija Stepinca i zatražili molitvu na njegovom grobu, potičemo da se u molitvi sjedine sa svim njegovim štovateljima koji sudjeluju u sv. Misi svakog 10. u mjesecu u zagrebačkoj katedrali u 18 sati.

■■■

Svaki dopis na Postulaturu blaženoga Alojzija Stepinca, kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena, neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

Svjedočanstva

Kard. Tomáš Špidlík: "Duša koja stoji pred Bogom"

Nakon što je napisao pozdravno slovo za zbirku propovijedi u čast sv. Josipa, koju je prema Litanijama sv. Josipa sastavio bl. Alojzije Stepinac kao zatočenik u lepoglavskom zatvoru, kardinal Tomáš Špidlík je spremno odgovorio i na nekoliko postulatorovih upita o bl. Stepincu. Vjerujemo da će odgovori jednoga od najvećih učitelja kršćanske duhovnosti današnjice i poznavatelja teološke misli istočnih Crkava obradovati čitatelje Glasnika i još snažnije im približiti duhovni značaj bl. Stepinca.

J. B.: Koje su po Vašem osvjedočenju bitne značajke Stepinčeve duhovnosti?

T. Š.: Moram priznati da mi je u početku bilo teško uspostaviti konkretnu sliku o bl. Stepincu. Spoznaje o njemu temeljio sam na informacijama izvana, često puta konfuznima i proturječnima, jer su ih širili ljudi s različitim predrasudama, najčešće političkima. Sjećam se, da mi je i jedna vrlo ozbiljna osoba pripomenula: »Nemojte se previše brinuti za Stepinčevu osobu, to je političko pitanje.« Kad je već službeno započeo postupak za proglašenje svetim kardinala Stepinca, bio sam savjetnik u Kongregaciji za proglašenje svetaca.

Nadbiskup Stepinac u blagoslovnoj molitvi; obrednik mu pridržava dr. Dragutin Nežić

Istodobno su mi u ruke došli spisi o njegovu zatočenju u Krašiću (*Vranekovićevi dnevnici,* op. J. B.). Bilo je to za mene veliko otkriće. U duhovnom pogledu u tim sam spisima susreo čovjeka koji se odlikovao velebnom umnošću te jasnoćom misli i nakana.

U svojoj nutrini uspijevao je zaboraviti da je nasilno zatočen, progonjen, nadziran, a bijaše uključen u borbu za slobodu. Temeljni njegov stav ovako mi se oblikovao pred očima: duša koja stoji pred Bogom, zahvaljuje mu što može s njim razgovarati i zahvaljivati mu za sve što može učiniti i trpjeti za njegovo ime; zatočen, nadziran, lažno optužen, a sve to zaboravlja i zahvaljuje Bogu što mu može izručiti svoje molitve za svijet uznemiren mržnjom.

Može ga se predstaviti i ovako: Ne umišlja si da je junak koji se slavno bori za slobodu javnog mnijenja ili za neke druge ljudske izvanjske vrijednosti, već zahvaljuje Bogu što može stajati s njime i zato prihvaća i one izvanjske okolnosti, u koje ga je Providnost postavljala, i kad je govorio, i kad je šutio, i kad se borio i kad je opraštao svima.

Vjerujem da takav bijaše stav sv. Pavla i prvih mučenika. Predstaviti ih

kao svjetovne junake koji se bore za neke apstraktne ideje značilo bi prekriti čistoću i jasnoću njihove duhovne ljubavi. Baš zbog čistoće njihove ljubavi mogli su oprostiti svojim progoniteljima i moliti za njih jednako kao i za vlastite prijatelje. U tome, jasno je to vidljivo, Stepinac sliči sv. Ivanu Zlatoustomu i sv. Atanaziju i tolikim drugima. Mogao bi tkogod primijetiti da je njegovo trpljenje bilo manje okrutno od »mučenja« svjedoka prvotnih ispovjednika vjere, ali velika ljubav, kako je to otkrila sv. Mala Terezija od Isusa, može se jednako ostvariti u teškim i lakšim žrtvama.

J. B.: Kako prosuđujete svjedočanstva kadinala Berana (Prag), Wyszynskoga (Warszava), Mindszentyja (Budimpešta), Stepinca (Zagreb) i Slipyja (Kijev)?

T. Š.: Osobno sam jako dobro poznavao kardinala Berana. Uvijek mi se pričinjao poput Stepinca, i doista su si duhovno vrlo slični. Ni Beran nije htio biti junak za neku zamišljenu ideju, pa ni svoje progonitelje nije držao za osobne neprijatelje. Jednostavno je prihvaćao sve što je providnost od njega tražila: odlučno i postojano svjedočiti vjernost Crkvi, jedinstvu vjerničkih srdaca.

U povijesti Crkve uočavamo da su mučenici umrli u obrani jedne ili druge istine Evanđelja, ispovjeđene kao dogme. U novije vrijeme, metoda protivnika Crkve, koje predstavljaju totalitarni režimi, ponajčešće se sastojala u naporima podjele Crkve u odvojene skupine, da bi se potom te skupine uporabilo za postignuće vlastitih političkih ciljeva. Zbog toga su svim sredstvima nastojali biskupe odijeliti od pape i vjernike od njihovih pastira, biskupa. Beran i Stepinac slični su i s tog osobnog gledišta, moguće različiti od Slipyja i Mindszentya, ali sva četvorica zavrjeđuju da ih se drži mučenicima zbog toga što im je zajednički sažetak svih drugih vrijednosti, snagom božanske milosti, jedinstvo Crkve.

Tom nas zaključku dovodi i sljedeće razmišljanje. Naime, mučenici obično prethode nekom značajnom događaju u Crkvi. Mučenici za Kristovo božanstvo, kao na primjer sv. Atanazije Aleksandrijski, prethodili su i podržavali Nicejski koncil. Mučenici su pridonijeli obraćenju njihovih naroda na kršćanstvo, mučenici misionari pridonijeli su širenju Mističnog tijela Kristova po svem svijetu. U naše doba susrećemo mučenike za jedinstvo Crkve. Sigurno nije slučajno, da su spomenuti kardinali mučenici prethodili 2. vatikanskom saboru. Uostalom, opravdano je nadati se da će njihove zasluge pridonijeti toliko željenom ujedinjenju svih kršćana.

Nadbiskup Alojzije Stepinac na otvaranju Zagrebačkog velesajma

J. B.: Kojemu crkvenome ocu sliči Stepinac?

T. Š.: Dolazi mi na pamet Bazilije Veliki. Njegovo mučeništvo nije bilo krvno, nije prolio krv, ali je trpio u krvavom okruženju, unutar neprekinutih poteškoća što su ih bili prouzročili carevi Istočnoga Carstva u nastojanjima stvaranja podjela u pojedinim mjesnim Crkvama. U traženju pomoći, Bazilije se utekao papi u Rimu tražeći da se Zapad pobrine za braću koja su trpjela na Istoku.

Kad u pismima sv. Ignacija, mučenika, čitamo da je prava Crkva ona koja se u slavljenju Euharistije okuplja oko svoga biskupa, ne sumnjamo da je Stepinac bio njegov čitatelj i nasljedovatelj.

Kod saznanja da je veliki koncil sazvan u Efezu radi rješenja velikih crkvenih podjela na prvo mjesto stavio definiciju Marijina Bogomajčinstva, možemo bolje shvatiti zašto je marijanska pobožnost imala životnu važnost u Stepinčevu životu. Majčinstvo je simbol života, uvijek jednako sebi samome, a uvijek u rastu. Takav je i narod Božji, i zato se Majci Božjoj utječu svi koji su pozvani čuvati ga i promicati.

Želim snagu takvoga Stepinčeva duha crkvenosti, i Bogorodičina majčinstva svim čitateljima *Glasnika bl. Alojzija Stepinca.*

UDBA i dalje uhodi

U nedjelju 15. veljače 2009. "Večernji list" je objavio prepričano izvješće američkog obavještajca W. L. Van Metera koje je on poslao iz Jugoslavije u mjesecu listopadu godine 1954., a čuva se u Arhivu Ministarstva vanjskih poslova u Washingtonu pod brojem 51B-D-14492-D. Novinarka Jadranka Jureško-Kero je u prikazu toga izvješća hrvatskoj javnosti podarila svojstveni, tipično udbaški uradak. Naime, novinarka kojoj je dano u zadatak ili je to ona sama učinila, prikazala je hrvatskoj javnosti sadržaj spomenutog dokumenta, iznijela je njegov sadržaj kao čistu povijesnu činjenicu na takav način, da čitatelj dobije još jednu netočnu i dvojbenu prosudbu o bl. Alojziju Stepincu, ponašanju njegove rodbine prema njemu, a uopće ne pokazavši želju da se otkriju zle namjere i protuljudske metode kojima je jugoslavenski komunistički režim nastojao što prije dokrajčiti zemaljski život bl. Alojzija Stepinca.

Možemo shvatiti da američki obavještajac major W. L. Van Meter nije poznavao činjenice koje su se doista zbivale u Krašiću i da je neodgovorno i neprovjereno prenio svojoj vladi izvješće koje mu je upakirao Udbin izvjestitelj o humanom postupku komunističkih vlastodržaca prema robijašu nadbiskupu Alojziju Stepincu.

Netočnosti, podvale i krivi zaključci pridonose manipuliranju hrvatskom javnošću tim prije što dnevnik koji je spomenuti dokument prepričao ni jednom riječju, a to nisu učinile ni druge novine, štoviše ni jednim slovom nisu popratile izdanje "Dnevnika Josipa Vranekovića", koji je sigurno točniji izvor za poznavanje okolnosti premještaja nadbiskupa Stepinca na izvršenje kazne iz Lepoglave u Krašić.

Usporedimo samo neke događaje:

W. L. Van Meter: 51B-D-14492-D
(J. Jureško-Kero)

1. Zapad je, a posebno Washington, preko svojih suradnika u Hrvatskoj pozorno pratio zbivanja poslije suđenja Stepincu.

2. Prebacivanje nadbiskupa Stepinca iz strogog zatvora iz Lepoglave u Krašić, komunističke su vlasti željele prikazati kao pomirbeni potez prema hrvatskoj Katoličkoj crkvi, ali i prema zapadnom svijetu, koji je Tita prozivao zbog pritvaranja Stepinca te bio zabrinut stanjem ljudskih i vjerskih prava u novoj komunističkoj državi.

3. Amerikanci ne otkrivaju ime svog obavještajca u Hrvatskoj, koji je Van Meteru dostavljao spomenute podatke, ali navode da je bio pripadnik KOS-a i Udbe, a šef policije Ivan Stevo Krajačić postavio ga je za načelnika policijske postaje u Krašiću.

4. Ministar Krajačić zadužio je Lutvu Ahmetovića za brigu o sigurnosti nadbiskupa, "kako ga ne bi ubili jugoslavenski komunisti ili ruski špijuni".

5. Hrvatska novinarka prenosi Van Meterove spoznaje "da su Stepinca u Krašić dovezli u 23 sata, 5. prosinca 1951. Tri limuzine stigle su u Krašić. U prvim kolima bio je general Drakulić, bivši šef Udbe za Hrvatsku. U drugoj limuzini sjedio je Stepinac, a vozač je bio svećenik iz zagrebačke katedrale. U trećim kolima bio je šef kriminalnog odjela ministarstva unutarnjih poslova Hrvatske."

6. Sljedeće jutro "kardinal je otišao na misu u obližnju crkvu, ali nije on služio."

7. Novinarka donosi podatak da je „Američka tajna služba znala sve podatke o osobama koje su posjetile nadbiskupa Stepinca prvog dana boravka u Krašiću, te prenosi Van Meterovo saznanje: "Stiglo je deset automobila iz Zagreba. To su bili uglavnom diplomati, a posjeti su nastavljeni gotovo svaki dan."

8. Novinarka predstavlja šefa Udbe u Jastrebarskom Josipa Drpića bez posebnoga komentara, navodeći da je vrlo plemenito želio saznati od nadbiskupa "osjeća li potrebu za osobnom zaštitom ili je ne treba".

9. Komunističke vlasti bojale su se da neka od stranih tajnih službi ne otme Stepinca i izvede ga na slobodu na Zapad. Strepile su i od osvete svojih ljudi, jer su mnogi Stepinca doživljavali simpatizerom NDH.

10. Mještani Krašića smjeli su posjećivati Stepinca, ali su bili zapisani i morali su navesti razlog posjeta te se provjeravalo što mu nose od hrane i poklona.

11. Stepincu je dopušteno da šeće po Krašiću i posjećuje koga poželi, ali je Udba zapisivala sve detalje. U slučaju kardinalova bijega imali su ovlasti upotrijebiti silu.

12. Autor izvješća je naveo imena Jelke Stepinac, kardinalove nećakinje, i Marije Stepinac zvane Mara, kardinalove rođene sestre. One su pisani izvještaj trebale dostaviti udbašu Jozi u Jastrebarsko.

13. "Marija Stepinac viđala je brata kardinala svaki dan i bila je prisiljena redovito Udbi podnositi izvještaj o svemu što je vidjela u kući. K tome se tvrdi da joj je nadbiskup davao novac i hranu, ali nije mu bila draga jer je bila u partizanima."

14. Nadbiskupova sestra Terezija Stepinac, zvana Reza, "bila je udovica", a izvjestitelj navodi da je zatočeni nadbiskup "k njoj nedjeljom odlazio na ručak".

15. Hrvatski obavještajac Amerikancima je otkrio da je od udbaškog majora Labusa čuo kako su hrvatski političari Stepincu predložili da ode na otok Hvar, gdje bi u miru živio u biskupovoj kući.

Ne ulazeći u druge netočnosti ili podvale kojima je Udba prikazivala "humano" lice komunističke diktature i mržnje prema nadbiskupu Stepincu odgovaramo na temelju dokumenata i spoznaja koje nam donose dostupni dokumenti o sužanjstvu nadbiskupa Stepinca u Krašiću, a koji poriču i opovrgavaju zlonamjerno i neistinito prikazivanje tih događaja po Udbi 1954. i po uratku Jadranke Jureško-Kero danas, koja spomenuti dokument prenosi bez kritičkog pristupa. Mišljenja smo, naime, da je u svom prikazu trebala očitovati poznavanje činjenica o kojima piše.

1. Ne samo zapad i Washington već je cijeli svijet pozorno pratio zbivanja koja su pratila suđenje nadbiskupa Stepinca i njegov tretman nakon izricanja presude. Svima je bilo jasno da se nije radilo o pravnom postupku nego o pravnom ubojstvu nevina čovjeka.

2. Nadbiskup Stepinac je iz zatvora u Lepoglavi prebačen na izdržavanje kazne u Krašiću zbog narušena zdravlja: pojavljivali su se problemi sa želucem i naticanjem nogu. Stoga, da ne umre u zatvoru u Lepoglavi, premješten je u Krašić. Uostalom, Miha Marinko, visoki partijski službenik reče: "Neće dugo, do proljeća i nestat će." (*Vranekovićev dnevnik*, 7. VII. 1953.)

Stoga je netočno i tendenciozno tvrditi da je nadbiskup Stepinac iz Lepoglave prebačen u Krašić kao "pomirbeni potez" prema Katoličkoj crkvi i zapadnom svijetu. Nadbiskup Stepinac je iz Lepoglave u Krašić prebačen ne samo na daljnje izvršavanje kazne u novim uvjetima, nego da tu umre s manje dodatnih poteškoća za vlastodršce. Naime, u Nadbiskupovim su kostima otkrivene toksičke supstance kadmija, kroma, olova i arsena u količinama visoko iznad prosjeka za ljudski organizam. On bi doista bio ubrzo po premještaju u Krašić umro, da na pritisak američkih Hrvata i američkog Kongresa i episkopata predvođenog kardinalom Spellmanom nisu intervenirali i na svoj način prisilili jugoslavensku vladu da dopusti svjetskim stručnjacima prof. dr. Johnu Lawrenceu, ravnatelju kalifornijskog "Donner laboratory" na Sveučilištu u San Franciscu, najpriznatijem svjetskom stručnjaku za "policitemiju rubru veru», prof. dr. Francisu Johnu Ruzichu, kirurgu na klinici u Chicagu, te prof. dr. Ludwigu Heilmeyeru, ravnatelju Sveučilišne klinike u Freiburgu u Njemačkoj, koji su, uz neprijatne nadzore i provokacije (dr. Heilmayeru su čak provalili u hotelsku sobu i otuđili stvari koje mu Udba nije vratila), uspjeli tek produžavati Nadbiskupov život, ali ga, baš zbog sustavnog terora Partije, nisu mogli izliječiti.

Spomenuti dokument i članak o njemu dobro su upozorenje o potrebi objektivnog proučavanja povijesnih događaja da bi se hrvatska povijest mogla istinito prikazivati ne iz manipuliranih dokumenata nego iz činjenica. Stoga mi ovdje ne postavljamo pitanje ni Van Meteru ni gđi Jureško-Kero, nego još živućim članovima Udbe u Republici Hrvatskoj, koji bi mogli i morali odgovoriti hrvatskoj i svjetskoj javnosti na sljedeće upite:

Zašto je UDBA manipulirala lijekovima i prevrtala torbe s lijekovima liječnika kojega bi s puta prema Krašiću skretala u ambulantu Udbe ili njezin ured u Zagrebu?

Zašto su manipulirana liječnička izvješća dr. Bogičevića dr. Lawrencu? Naime, zašto je dobivao krive podatke i o zadnjim liječničkim nalazima pred Kardinalovu smrt? Dr. Lawrence je iznenađen prikazom stanja njegova pacijenta, dr. A. Stepinca, i uzroka njegove smrti, a koji mu je proslijeđen u krivotvorenom obliku, ustvrdio: "U mojoj liječničkoj praksi nijedan moj pacijent koji je bolovao od 'polycitemiae rubrae verae' nije umro od 'emboliae arteriae pulmonalis'", tj. "začepljenja plućne arterije", kako je pisalo u službenom zapisniku obdukcije.

Zašto je Savezno izvršno vijeće, kad se u javnosti nije moglo prikriti narušeno zdravlje nadbiskupa Stepinca, dana 14. lipnja 1953. u Krašić poslalo liječničku komisiju na čelu koje je bio dr. M. M., isti onaj liječnik koji je u noći od 10. na 11. veljače

1960. nadzirao obdukciju i manipulirao nalazima obdukcije tijela bl. Stepinca?

3. Bilo bi dobro znati koga je to Ivan Stevo Krajačić postavio za načelnika policijske postaje Krašić prigodom premještaja nadbiskupa Stepinca iz Lepoglave u Krašić, pa i imena susljednih načelnika i djelatnika, jer su to bili ljudi koji su bili zaduženi za opće dobro, i odgovorni narodu, a ne samo partijskim moćnicima.

4. Znakovito je zaduženje Lutve Ahmetovića za brigu o sigurnosti Nadbiskupa pri spoznaji da ga je "drug" Marko Belinić prokazao za nekoliko ubojstava svećenika. Znakovito je da bi on bio taj zaštitni štit od "jugoslavenskih komunista i ruskih špijuna".

5. Lažno je spominjanje da je nadbiskupa Stepinca u Krašić vozio "svećenik iz zagrebačke katedrale" kad se zna da nitko od Crkve u tome nije sudjelovao. Katedrala tada nije imala rektora ni službeno imenovanoga svećenika, a potpisani, prvi rektor katedrale, tada je imao dvije godine.

Netočno je izvješće i Van Meterovo i gđe Jadranke Jureško-Kero da je nadbiskup dovezen u Krašić "u 23 sata 5. prosinca 1951.". Naime, Nadbiskup je dovezen "nešto poslije 20 sati", a "u 23 sata pošao je na počinak". (*Vranekovićev dnevnik*, 5. 12. 1951.).

6. Netočno je da Nadbiskup nije služio drugo jutro sv. Misu, dapače, "sav je narod ostao kod njegove sv. Mise" (*Vranekovićev dnevnik*, 6. 12. 1951.).

7. Prema spoznajama koje nam nude Van Meter i Jadranka Jureško-Kero stječe se dojam da je Krašić postao mjesto snažne diplomatske aktivnosti, a svima je poznato da je postao najizoliranije mjesto u tadašnjoj državi. Osim toga, niti jedan diplomat, osim mons. Silvija Oddija, vršitelja dužnosti otpravnika poslova u nuncijaturi u Beogradu, nije posjetio zasužnjenog nadbiskupa Stepinca.

8. Nepravda je i neistina prikazivati Josipa Drpića kao uglađenog policajca, kad se zna, i još su živi svećenici, koji su zajedno s nadbiskupom Stepincem bili žrtve njegovih progona.

9. Istina je da hrvatski narod i sav istinoljubivi svijet nikada nije prihvatio presudu namještenog političkog procesa protiv nadbiskupa Stepinca, pa nije bilo ni razloga da ga otima i odvodi "na slobodu", kad se on najslobodnijim osjećao u okovima neslobode koju je njegovome narodu i Katoličkoj crkvi u njemu osiguravao bezbožni poredak. Uostalom zašto bi sam Nadbiskup pristao potajice otići iz države iz koje je slobodno mogao otići po završetku Drugoga svjetskoga rata, pa i na Titovu zamolbu, ali je on, kao patri–arh želio živjeti i trpjeti sa svojim narodom i za svoj narod.

10. Činjenica je, da se moglo slobodnije posjećivati nadbiskupa Stepinca u Krašiću do 29. studenoga 1952. Dakle, sve dok nije bio imenovan kardinalom. Od tada je počela ofenziva progona, i Nadbiskup je zapravo živio u internaciji. Osim toga, bilo je zabranjeno u župnu kuću unositi bilo kakvu hranu ili poklone, a župnik je morao platiti kaznu i za gnoj koji su mu dali susjedi da bi vrt bolje rodio.

11. Nadbiskup je mogao šetati Krašićem i unutar zamišljenih granica župe Krašić, ali uz strogi nadzor policajca koji je do te mjere bio drzak da je Nadbiskup često odustajao od šetnje koja mu je bila potrebna za zdravlje. Govor o bijegu je neutemeljen jer je Nadbiskup često ponavljao: "Ja iz ove zemlje ne idem. Išao bih kao slobodan čovjek da se u nju mogu slobodno vratiti."

12. Izvjestitelj, ali i njegova današnja tumačica, neistiniti su, neuvjerljivi i zlonamjerni. Naime, postojale su dvije Jelke Stepinac. Jedna je bila kćerka Nadbiskupova brata Maksa i živjela je u Vrhovcu, dakle nije ga ni vidjela svakog tjedna, a kamoli svakog dana, a druga bijaše Jelka kći njegove sestre Terezije. Ta Jelka je bila učiteljica, i komunisti su je masakrirali u Krašiću godine 1943. Dakle, ovdje je posve neutemeljeno njihovo spominjanje.

13. Netočno je tvrditi da je nadbiskup Stepinac imao sestru Mariju. On je imao dvije nećakinje koje su se zvale tim imenom. Izvjestitelj nije trebao znati, ali se novinarka mogla informirati da je ovdje riječ o Mariji, zvanoj "Mica" i "Micika" Stepinac, koja je bila žena Nadbiskupova brata Mije koji je ubijen u 2. svjetskom ratu. Njezina su djeca bila: Branko, Boris i Višnja. Toj Mariji, bez obzira što je bila "partizanka" i što je u kuću Nadbiskupove mladosti dovodila Marka Belinića i druge djelatnike Komunističke partije, on je znao povremeno udijeliti koji novčić od onoga što Udba nije otela župniku Vranekoviću u svom uredu na Zrinjevcu, kad bi darove i nadoknade za misne nakane američkih katolika prenosio iz Zagreba u Krašić. Nadbiskup nikada nije gledao tko je kakovoga političkog uvjerenja ili narodnosti, nego tko je veće potrebe, kako materijalne tako i duhovne. Ali je posve neistinito da ga je ta "Marija" svaki dan viđala. Istina, to je moglo biti da je išla na sv. Misu, ali joj ta kršćanska osobina nije bila najpreča u životu.

14. Kad je 8. prosinca 1951. Nadbiskupa posjetilo nekoliko članova rodbine, zadržao ih je na objedu. Dana 13. prosinca 1951. Nadbiskup je bio na ručku kod sestre Josipe. U njezinoj je obitelji bio i na svadbi Drage Mrzljaka. Kod Terezije koja je u to doba već bila udovica bijaše na ručku tek 30. prosinca 1951., zajedno sa sestrom Štefanijom iz Samobora i njezinim kćerima koje su ga toga dana pohodile. Doista je bezpredmetno obrazlagati krive navode o sustavnim Nadbiskupovim pohodima rodbini, tim prije kad se zna da on kao Nadbiskup rodbini nije želio pridavati nikakvu posebnu pozornost.

15. Udba je smišljeno poljepšavala svoje lice varajući svjetsku i domaću javnost o zatočenom nadbiskupu Stepincu. Kad su liječnici radi lošeg Nadbiskupovog zdravlja od Ministarstva unutarnjih poslova zatražili dopuštenje da on radi zdravlja pođe u neko primorsko mjesto nisu mu predložili ni Hvar, kako izvješćuje Van Meter i gđa Jureško-Kero, ni koje drugo pogodno mjesto, nego je Udba smislila pakleni plan da ga trajno premjesti u samostan na otoku Visovcu. Svjedoče o tome odluke da se prisili provincijala Hrvatske franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja dr. Karla Nolu, da premjesti s Visovca fratre nepodobne Udbi, a tamo postavi one koje će Udba predložiti. Dakle, prvi obruč u kući, druga straža na obali otočića, treća straža na obali Krke. Toliko obruča za u svijetu predstavljena slobodnog čovjeka. Kad je Nadbiskup saznao za taj plan postavio je pitanje: "A kakav je morski zrak na Visovcu?"

Nakon pročitanog uratka s pravom se pitamo: Kakvim sve smicalicama danas hrvatske novine hrane hrvatski puk? Umjesto kojekakvih pseudo izvora iz komunističke propagande bilo bi bolje da javnosti prenesu iz Udbaškog arhiva dokumente o metodama mučenja i zastrašivanja nevinih ljudi. Kakav smisao ima spomenuti članak, i njemu slični po hrvatskom tisku, kojima se i danas nastoji ponižavati žrtvu, a oslobađaju se odgovornosti i prešućuju imena tiranina.

Poznato je, da su svi iz roda bl. Stepinca bili prisiljavani na suradnju s Udbom, ali nisu svi bili odlučni poput dr. Ivana Stepinca liječnika, koji je jedva pronašao posao u Puli i tražio posao od nemila do nedraga, ili odvažni poput Franceka Mrzljaka, Nadbiskupova nećaka, koji je njenom predstavniku, kad ga je prisiljavao na suradnju, odgovorio: "Možete me ubiti, ali ja surađivati neću!"

Juraj Batelja, postulator

Svjedočanstvo o pomoći Židovima

U četvrtak 26. veljače u Europskom domu u Zagrebu predstavljena je knjiga grofice Hedwig Schaffgotsch pod naslovom u hrvatskom prijevodu: *Putovima sudbine 1938. – 1946.* Knjigu je 2009. godine izdalo Hrvatsko-austrijsko društvo, a prevela ju je Milka Car. Izvorni naslov knjige je *Die Liebenden sind alle von einer Nation. Ein Frauenschicksal*, a prvi put je objavljena u München u godine 1949.

Riječ je o opisu događaja i životnog puta iz pera H. Schaffgotsh, Židovke po majci, supruge austrijskog slikara iz ugledne plemićke obitelji Franza Schaffgotscha od godine 1938. (Salzburg, Ligurska obala, Rab, Zagreb, Mostar, Dubrovnik, talijanski poljski lazareti, njemački logor, izbjeglički logor) do povrataka u Berlin i München nakon rata.

U knjizi se spominje nadbiskup Stepinac kao dobrotvor, zaštitnik emigranata i proganjanih građana, te svećenici na Rabu, Krku i Šipanu.

Ta iskrena životna priča, puna stradanja, smrti supruga, progona i nedaća, odiše spoznajom da je u svim sredinama bilo dobrih ljudi raznih nacionalnih i društvenih pripadnosti, koji su joj pomagali i omogućili preživljavanje. To je uz opis jednog teškog vremena i temeljna poruka ove knjige.

***

Litanije u čast bl. Alojzija Stepinca možete naručiti na adresi Postulature

***

Slika bl. Alojzija Stepinca u Lurdu

Već je nekoliko godina Vojni ordinarijat u RH tražio mogućnost postavljenja slike bl. Alojzija Stepinca u lurdsku baziliku pape Pija X. Nakon što je godine 2007. gradu Lurdu predano Blaženikovo brončano poprsje, razgovori o slici u bazilici su se intenzivirali. Početkom godine 2008., na susretu u Parizu dogovoreno je s rektorom svetišta mons. J. Françoisom Monnryjem sve o toj mogućnosti.

On je spremno prihvatio zamisao o postavljanju slike bl. Alojzija Stepinca i zatražio je da mu se slika što prije dostavi. Dogovoreno je i odabrana je slika akademskog slikara Davora Žilića, koju je on radio u vremenu dok je u Puli služio vojni rok. Slika je postavljena na središnjem mjestu, prigodom vojnog hodočašća 2008., odmah do slike Lurdske Gospe, uz biskupski tron.

Vjerujem da će se svi hrvatski hodočasnici u Lurdu s radošću susresti s ovom slikom, a Vojni ordinarijat je i ovim činom želio iskazati svoju ljubav prema Blaženiku i svom zagovorniku te nekadašnjem vojnom vikaru za hrvatsku vojsku. Njegov su zagovor iskusili i zahvaljuju brojni djelatnici i vjernici pripadnici mlade, vojne, biskupije u Republici Hrvatskoj. (J. ŠANTIĆ)

U Prelogu, Karlovcu i Zagrebu predstavljena zbirka propovijedi bl. Alojzija Stepinca po Litanijama sv. Josipa

Župno misno slavlje druge korizmene nedjelje 8. ožujka u Prelogu bilo je prigoda za prvo predstavljanje najnovije knjige o bl. Alojziju Stepincu: *Propovijedi prema Litanijama sv. Josipa.* Tu zbirku propovijedi Blaženik je napisao za vrijeme zatočeništva u lepoglavskom zatvoru. To je drugi svezak Propovijedi iz sužanjstva koji je objavljen u biblioteci Malih knjižica Postulature blaženog Alojzija Stepinca. Izdanje je za objavu priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. Batelja, dok je pozdravnu riječ napisao češki kardinal Tomáš Špidlík.

Predvodeći misno slavlje u prepunoj preloškoj župnoj crkvi sv. Jakoba, mons. Batelja, postulator postupka za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca, kazao je kako je više razloga prvom predstavljanju knjige u preloškoj župi.

U toj je župi više od stotinu članova Molitvene zajednice blaženog Alojzija koja moli za posvećenje župe, obitelji i naroda, dok je župna crkva poznata po jednom od najljepših oltara podignutih u čast sv. Josipa u Crkvi u Hrvata. Podsjetio je kako je samo 16 godina nakon pogubljenja domoljuba Zrinskog i Frankopana Hrvatski sabor 1687. g. izabrao sv. Josipa za zaštitnika hrvatskog kraljevstva, dok su ga hrvatski biskupi 1987. godine proglasili zaštitnikom doma i domovine, a prošle godine i glavnim zaštitnikom Hrvatske. Zbirka Blaženikovih propovijedi o sv. Josipu predstavljena je tijekom devetnice u čast sv. Josipa i u njegovim svetištima u Karlovcu (4. ožujka) i na Trešnjevci u Zagrebu (10. i 12. ožujka 2009.).

Trnjanska Savica

Zagrebačka župa bl. Alojzija Stepinca na Trnjanskoj Savici je 8. veljače započela 10. obljetnicu svoga utemeljenja. Svečanu misu, uz sudjelovanje mnoštva župljana i zajedno s upraviteljem župe Vjekoslavom Jakopovićem i vicerektorom u Bogosloviji vlč. Damirom Ocvirkom, predvodio je preč. Alojzije Žlebečić, dekan i župnik župe Krista Kralja i jedan od inicijatora osnivanja te nove župe u Zagrebu. Vrhunac proslave jubileja župe bit će na župnu svetkovinu 3. listopada 2009., čemu će prethoditi niz duhovnih susreta i hodočašća koja će organizirati župa.

HVALOSPJEV BL. KARDINALU ALOJZIJU STEPINCU

Za slobodu Božje riječi,
Ljudski obzir te ne priječi.
Bodrio si sve pun nade,
Vječne istine i pravde.

Gdje su sada suci tvoji?
Bog im dobri pravdu kroji.
Osudiše sebe sami,
Njihovoj se smiluj tami.

Svetu žrtvu na oltaru,
prinio si u svom žaru
i subraću svećenike,
Djeve svete miljenike.

Za zemaljskog kratkog vijeka,
Gdje životna teče rijeka,
Tvoje geslo Višnjeg slavi
In Te, Domine, speravi.

Kročio si ispred stada
Postojano, čvrsto, smjelo,
Vodila te čista pravda,
Vjera, ufanje i nada.

Nek do neba naše srce
Vječnu pjesmu Bogu pjeva,
Stepinčeva blaga duša,
Svu ljepotu raja kuša.

Sad na drugom svijetu gledaš,
Pobjednicu Crkvu Božju.
Tvoja želja je to bila,
Pravda se je ostvarila.

Hvalospjev ti sada kliče
Sveta vojska nebesnika,
Štuje patnje pravednika,
Svete Crkve mučenika.

Mandica Tomašić, prof.

Knjige

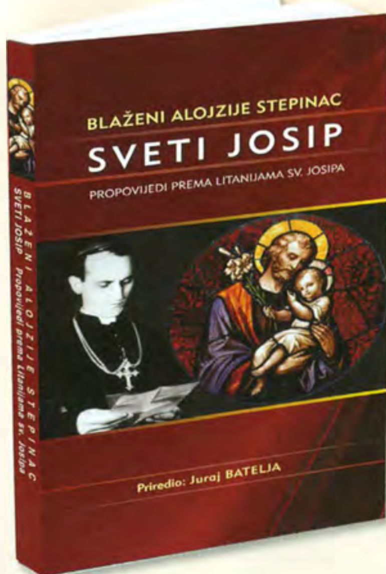
Predstavljen zbornik "Kardinal Stepinac – svjedok istine"

Na spomendan bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače, Zagrebačka nadbiskupija i Glas Koncila organizirali su u dvorani "Vijenac" Nadbiskupijskog pastoralnog instituta predstavljanje zbornika "Kardinal Stepinac – svjedok istine". Kardinal Bozanić u pozdravu je posebno zahvalio Robinu Harrisu na nazočnosti i za svjedočku riječ. Također je izrazio radost što se upravo na spomendan bl. kardinala Stepinca predstavlja taj zbornik koji, kao i simpozij, pokazuje da je bl. Alojzije mnogima zanimljiv, kako su mnogi o njemu imali što reći i poručiti nama i drugima.

Zbornik su predstavili Robin Harris, koji je ustvrdio da je kardinal Stepinac "živio i umro u mnogočemu kao jednostavan čovjek, koji je posjedovao jedinstvenu snagu koju samo jednostavnost srca može donijeti. Bio je čestit i junačan lik, kamen smutnje za nečasni kompromis, prepreka izdaji, čovjek svoga vremena, ali i čovjek kojega i danas trebamo". Zatim su govorili dr. Zlatko Matijević i dr. Jure Krišto.

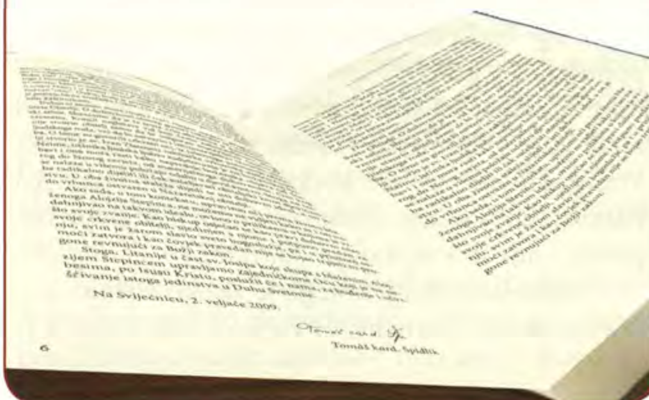
U zborniku "Kardinal Stepinac – svjedok istine" objavljeni su radovi s međunarodnog simpozija "Kardinal Alojzije Stepinac – Povijesni kontekst u međunarodnoj perspektivi", koji je bio održan u Zagrebu 19. rujna 2008., u sklopu proslave 10. obljetnice beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca, a uredio ga je dr. Željko Tanjić.

Propovijedi bl. Alojzija Stepinca o sv. Josipu

Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu, brigom mons. Nikole Borića, objavio je godine 1953. ciklostilom i s napomenom: *isključivo za svećenstvo*, zbirku propovijedi *Sv. Josip – Propovijedi prema Litanijama*, koje je bl. Alojzije Stepinac sastavio kao zatvorenik u Lepoglavi.

Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca te je propovijedi uskladila sa suvremenim hrvatskim pravopisom i gramatikom, pridodala im desetak drugih propovijedi koje je Blaženik izgovorio kao sužanj u Krašiću na liturgijske blagdane i spomendane sv. Josipa, i objavila ih u seriji *Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca*: *Propovijedi iz sužanjstva*, sv. 2. Uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. BATELJA. (Cijena 50 kn + poštarina)

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica blaženoga Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje, nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5.000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samoga hrvatskog naroda, na temeljima četrnaestostoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženoga Alojzija Stepinca, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja
BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA
10000 Zagreb, Kaptol 31
tel. (01) 4894 879

Svaki štovatelj blaženoga Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi
- za svoje osobne nakane i potrebe
- za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze
- svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu
- surađivati s Postulaturom u promicanju Blaženikova glasa svetosti
- sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju sv. mise ili na molitvenom sastanku
- darom i žrtvom pridonositi uspješnom dovršetku postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u Općinstvo svetih, za potrebe svoje i braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika s nakanom što skorijega njegova proglašenja svetim.

Svjedok vremena Vilim CECELJA

Krhko zdravlje, snažan duh

Zdravlje mu je bilo posve uništeno u američkom zatvoru u Glasenbachu, iz kojega je izišao s otvorenim kavernama na plućima te s jedva 47 kg tjelesne težine. Oko dvije godine oporavljao se kod časnih sestara u Welsu. Pravo je čudo da je preživio, a još je veće čudo da je nakon toga preuzeo i obavljao veoma teške dužnosti voditelja Hrvatskog karitasa, urednika "Glasnika" te dušobrižnika hrvatskih izbjeglica sa svim poslovima koji su uz to bili povezani. Radio je za trojicu zdravih ljudi, a sam je bio tjelesno slabašan i boležljiv.

Vlč. Vilim Cecelja 1982. prigodom proslave zlatne mise

Ovaj broj Glasnika izlazi između dvije velike obljetnice vlč. Vilima Cecelje. Naime, 24. travnja navršilo se sto godina od njegova rođenja, a 3. srpnja bit će 20. obljetnica njegove blažene smrti.

Budući da prilogom u ovom broju završavamo objavljivati prikaz vlč. Cecelje u rubrici "Duhovni velikani", jer je u tisku njegov životopis, te će čitatelji ondje moći potpunije upoznati njegov lik, zahvaljujemo se svima koji su nam dostavili svoje priloge i prijedloge za pisanje životopisa. Očekivali smo, istina, veći odaziv čitatelja, ali ono što smo dobili bilo je vrlo vrijedno. Napose spominjemo suradnju fra Bože Ančića iz Münchena, obitelji pok. Tomislava Mesića iz Chicaga, g. Ratka Rubellija iz Sidneya, g. Marijana Lubурića iz Salzburga i g. Juru Lozu iz Imotskog.

Prilog više neće izlaziti u Glasniku, ali prikupljanje podataka o vlč. Vilimu Cecelji Nadbiskupski arhiv, Kaptol 27 Zagreb, nastavlja i dalje.

Zahvaljujemo uredniku Glasnika mons. Jurju Batelji što nam je ustupio prostor u Glasniku za objavljivanje dosad izišlih priloga o vlč. Cecelji.

Blažena smrt i pokop

Cecelja je bio boležljiv cijeloga života. Bolovao je na plućima. Kao đak veoma je često zbog bolesti izostajao iz škole. Zdravlje mu je bilo posve uništeno u američkom zatvoru u Glasenbachu, iz kojega je izišao s otvorenim kavernama na plućima te s jedva 47 kg tjelesne težine. Oko dvije godine oporavljao se kod časnih sestara u Welsu. Pravo je čudo da je preživio, a još je veće čudo da je nakon toga preuzeo i obavljao veoma teške dužnosti voditelja Hrvatskog karitasa, urednika *Glasnika* te dušobrižnika hrvatskih izbjeglica sa svim poslovima koji su uz to bili povezani. Radio je za trojicu zdravih ljudi, a sam je bio tjelesno slabašan i boležljiv.

I nije čudo da je njegovo zdravlje s godinama popuštalo. Čudo je zapravo da je toliko dugo izdržalo. Istina, on je redovito odlazio u kupke Bad Hall, gdje se odmarao i liječio reumu, ali u staračkim godinama na sve je došla još srčana astma i Parkinsonova bolest. Poslovi su za nj postali prenaporni, i nije ih više mogao obavljati.

Nadbiskup Berg, koji ga je visoko cijenio, podijelio mu je mirovinu 1. rujna 1988. Cecelja je

to Milanu Blažekoviću javio ovako: "Na 1. rujna 1988. službeno sam od nadbiskupije Salzburg umirovljen, makar me po propisima nije pripadala mirovina, jer nisam uplaćivao u Nadbiskupski mirovinski fond, budući da nisam bio austrijski državljanin.

Radi mnogih stuba koje vode u našu crkvu na Mülln-u ne mogu odlaziti da budem na pomoć. Tako ovdje u svetištu Majke Božje, pohađam bolnice i čekam na odlazak 'kud za vazda gre se'".

Poslije toga Cecelja je čest pacijent bolnice Milosrdne braće u Salzburgu. Od 1. rujna 1988. pa do smrti 3. srpnja 1989. on je sedam puta morao odlaziti u bolnicu, gdje bi ostajao po jedan ili dva tjedna.

Fizički je bio veoma slab. Jedno vrijeme nije mogao sam ni pisati ni jesti, nego su ga časne sestre hranile. Svejedno je primao posjete, razgovarao pa čak i intervenirao da bi pomogao.

Kada mu se stanje malo popravilo, na Cvjetnicu 19. ožujka 1989. doživio je lakši srčani udar. „USKRS sam proživio u bolnici radi srčanog udara. Poslije toga imao sam upalu mjehura", zabilježio je u stolnom kalendaru.

U uskom krugu prijatelja, koji su ga stavili pred gotov čin, proslavio je 23. travnja osamdeseti rođendan. Bio je dobro raspoložen, iako je jedva što pojeo i popio.

U subotu i nedjelju (13. i 14. svibnja) smogao je snage da još jedamput ode na Bleiburg predvoditi bogoslužje povodom Majčinog dana. Kao da se je želio oprostiti od grobova hrvatskih mučenika. Bio je to njegov posljednji pohod strašnom i svetom mjestu, čiji je kult upravo on najviše čuvao i promicao.

U subotu 27. svibnja opet mora u bolnicu. Nakon povratka iz bolnice zabilježio je na stolnom kalendaru: "*Bolnica u 1,25 sati ujutro! Srce i pluća*". Odvezen je kolima hitne pomoći u dubokoj nesvjestici i priključen na aparat za disanje. U bolnici je smješten u sobu sa dr. Schreckeisom, negdašnjim liječnikom u malom sjemeništu na Šalati.

Za nedjelju 2. srpnja dogovorio se s najbližim prijateljima da zajedno pođu na hodočašće u Attnang-Puchheim, koje je vlč. Cecelja toliko volio, a namijenio ga je za uspostavu hrvatske države. Htio je putovati vlakom, jer - kako reče - vožnju autom više ne podnosi.

"Navečer smo navratili kod njega da mu ispričamo kako je bilo na hodočašću", bilježi g. I. Pomper. "Pažljivo nas je saslušao i bilo mu je drago što smo navratili. Meni je rekao otprilike ovako: 'To neka bude naše zadnje hodočašće. Onda više nećemo. Ovo je sve do sada bilo za slobodu Hrvatske, a dogodine u slobodnoj Hrvatskoj.' Oprostili smo se od njega, jer su došla dvojica naših hodočasnika. Oni su mu vratili hrvatski barjak, koji je bio nošen u procesiji na tom hodočašću. Barjak su stavili u kut povrh njegovoga kreveta."

U noći 3. srpnja, otprilike oko1,20 sati, velečasni Vilim je izdahnuo. Bio se obukao za put u bolnicu i onda je pozvonio na zvonce, da mu pozovu hitnu pomoć. No ovaj put je bilo prekasno, jer kad su časne i pater superior došli k njemu u sobu, našli su ga obučena na krevetu ležeći na leđima. Došla je hitna i liječnik je ustanovio da je prestalo kucati njegovo veliko i plemenito srce. Dogorio je tiho kao ona uljanica pred Gospinim kipom u njegovoj sobi. Umro je u rano jutro 3. srpnja. Ispustio je svoju plemenitu dušu upravo na dan svoje Mlade mise. Umro je nakon što se spremao da po zadnji, četrdeseti put, hodočasti za Hrvatsku Majci Božjoj u Attnang-Pucheim, koju je za života toliko štovao.

Nadgrobni natpis s groba u Salzburgu, sada u Pastoralnom centru Vilim Cecelja u Sv. Iliji

Sprovod je bio u petak 7. srpnja s početkom u 8,30 sati na glavnom groblju, Kommunalfriedhof u Salzburgu, u grob vlč. Mije Jurića i don Jure Vrdoljaka, svećenika koji su djelovali među Hrvatima u emigraciji. Skupilo se oko 700 Hrvatica i Hrvata, te lijepi broj domaćih Austrijanaca. Došli su mnogi izbliza i izdaleka: među ovima bilo ih je

Grobnica svetoilijskih župnika, počivalište vlč. Vilima Cecelje

čak iz daleke Australije (kao npr. vlč. Maglica) i Kanade (gospođa M. Barišić). Pogreb je vodio mjesni nadbiskup dr. Karl Berg uz asistenciju umirovljenog riječko-senjskog nadbiskupa mons. Josipa Pavlišića kao predstavnika Crkve u domovini. U ime Zagrebačke nadbiskupije i svećenstva u iseljeništvu od vlč. Cecelje oprostio se nad otvorenim grobom ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu mons. Vladimir Stanković. Spomenuvši niz uzornih svećenika i rodoljuba, koji su poput Cecelje djelovali u poslijeratnom razdoblju izvan domovine kao pravi velikani duha, a sada su pokojni, Stanković se sjetio stihova Ive Vojnovića, koji je gledajući sprovode starih dubrovačkih gospara na groblju na Mihajlu u Lopudu zapisao: "Odhodu vlastela!" Svi ti dostojanstveni svećenici desetljećima su među hrvatskim prognanicima gojili nadu o povratku, u slobodnu Hrvatsku.

Lijepim govorom od njega se oprostio i hrvatski naddušobrižnik u Njemačkoj fra Bernard Dukić.

U ime prognanih i izbjeglih Hrvata u iseljeništvu nad grobom je održao dirljiv oproštajni govor pokojnikov prijatelj prof. Vinko Nikolić, urednik i izdavač časopisa "Hrvatska revija", te bliski prijatelj Pavao Tijan iz Madrida.

Grob u rodnom Svetom Iliji

Na inicijativu gosp. Marijana Luburića iz Salzburga i uz veliko zalaganje p. Ivana Mihaljinca OFM, tadašnjega hrvatskog dušobrižnika, i preč. Ivana Košćaka, župnika Sv. Ilije, 1997. godine posmrtni ostatci vlč. Cecelje preneseni su u rodnu župu Sv. Ilije. O. Mihaljinec i gosp. Luburić prikupili su potrebnu dokumentaciju i novac za troškove prijenosa, koji nisu bili maleni! To je bilo učinjeno u pravo vrijeme.

U subotu 26. travnja bio je službeni prijenos i ukop posmrtnih ostataka svećenika Vilima Cecelje u njegovoj rodnoj župi Sv. Ilija kraj Varaždina. Svu brigu oko toga preuzeo je Organizacijski odbor na čelu s domaćim župnikom, dekanom i varaždinskim kanonikom preč. gospodinom Ivanom Košćakom, koji je u tu svrhu dao podići na mjesnom groblju novu svećeničku grobnicu. Crkveni obred na groblju obavio je u nazočnosti pomoćnog zagrebačkog biskupa mons. Marka Culeja i ravnatelja hrvatske inozemne pastve mons. Stankovića, domaćega župnika Košćaka, živih svećenika rodom iz ove župe i mnogo drugih svećenika, bogoslova, političkih predstavnika Varaždinske županije, grada Varaždina i općine Sv. Ilija, raznih društava i udruga, te velikoga broja vjernika, kako domaćih tako onih iz dijaspore, sâm zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić. Na groblju je opet govorio mons. Stanković nazvavši pokojnika "najboljim, najobljubljenijim i najuglednijim misionarom hrvatske inozemne pastve". Od laika govorio je ponovno prof. Vinko Nikolić, koji je ponovio svoj – sada neznatno izmijenjen – nadgrobni govor održan na dan ukopa u Salzburgu. Kardinal je

u mjesnoj crkvi u 12 sati predvodio misno slavlje i održao veoma sadržajnu i pobudnu homiliju o svećeništvu i svećeniku Cecelji. Pošto je istaknuo Ceceljino osobito predano ostvarivanje svećeništva u znaku ljubavi koja nikog ne isključuje, kardinal Kuharić je naglasio: "Živio je u vrijeme kad se dobre ljude, svece čak, proglašavalo zločincima, ali znao je za što živi i u što ulaže svoj život, pa će njegovo ime svijetliti u povijesti Crkve, povijesti hrvatske inozemne pastve i povijesti hrvatskog naroda." Među prikaznim darovima bio je i grumen zemlje iz Bleiburga, kamo je pokojnik kao najustrajniji čuvar bleiburške uspomene godinama redovito hodočastio. Pod misom je skladno pjevao uz pratnju orgulja i četveroglasno, zbor zagrebačkih bogoslova.

Nakon sv. Mise bilo je službeno otvorenje i blagoslov novoga Pastoralnog centra Vilima Cecelje. Nekadašnji veliki župni sjenik i staja bili su uglavnom darovima Ceceljinih prijatelja i štovatelja iz inozemstva preuređeni u novi pastoralni centar, "koji potvrđuje da Ceceljino djelo živi i dalje i da će živjeti trajno".

Tako je završio životni put svećenika Zagrebačke nadbiskupije Vilima Cecelje, koji se napokon smirio i upokojio u svojoj rodnoj župi Sv. Ilije i u toliko žuđenoj mu Domovini.

Cecelja piše: Iz oporuke

Vlč. Cecelja je iza sebe ostavio kratku oporuku, koja se nažalost ne nalazi u izvorniku, već kao preslika u njegovu arhivu, a Dodatci i opaske oporuci tek u neovjerovljenom prijepisu. Objavljujemo ovdje u cijelosti oporuku i Dodatke.

"Oporuka – Testament

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen!

Pri potpunoj svijesti i bez ičijega nagovora određujem za slučaj moje smrti neka se postupi ovako:

Moje grešno tijelo neka se pokopa tamo, gdje nastupi smrt.

U slučaju da umrem u Salzburgu, molim, da me se pokopa na Središnjem groblju u Salzburgu i to u grobu, gdje su već pokopani dva hrvatska svećenika, preč. Mijo Jurić i Juraj Vrdoljak. Molim čč. sestre milosrdnice, Salzburg, Mutterhaus, Salzachgäschen 3, da mi ispune ovu želju, jer se navedeni grob nalazi na njihovome polju.

Troškovi sprovoda su osigurani kod Sterbhilfe, Nadb. Ordinarijat, Kapitelplatz 2, čiji sam član.

Sprovod neka se izvrši u četvrtom razredu bez ikakvih govora, vijenaca i počasti. Moja smrt neka se ne razglašuje nikakvim sredstvima. Dovoljno je da me pokopa svećenik. U ormaru se nalazi reverenda i štola i roketa.

Molim braću svećenike, da po mogućnosti odsluže sv. misu za pokoj duše.

Molim za oproštenje sve koje sam bilo čime uvrijedio. Moje su primjedbe bile često šala, a ne uvreda. Ja opraštam svima koji misle, da su me uvrijedili.

Imovine nemam, a niti dugova. Eventualnu robu u ormaru neka se razdijeli siromasima.

Namještaj u sobi pripada ovome samostanu u kojem stanujem.

Moja smrt nakon pokopa neka se javi mojem nećaku: Stanko Cecelja, Postfach 1209 - D 6240, Königstein - Taunus.

Zahvaljujem svima koji su mi bilo čime u životu pomogli, posebno p. Werenfriedu, Königstein, Ostpriesterhilfe.

Posebno srdačna hvala o. Superioru, svima u kući i čč sestrama na susretljivosti.

Auto pripada Hrvatskoj katoličkoj misiji, Augustinergasse 4.

Salzburg, 27. veljače 1986.

Vilim Cecelja".

Komemoracija u Sv. Iliji 3. srpnja 2009.

Povodom dvadesete obljetnice smrti blagopokojnog Vilima Cecelje i stote obljetnice njegova rođenja Varaždinska biskupija i župa Sv. Ilija organiziraju prigodnu komemoraciju u petak 3. srpnja 2009. poslije podne.

U 17 sati je pohod i molitva na grobu, a u 18 sati sveta Misa u župnoj crkvi. Poslije sv. Mise u pastoralnom centru "Vilim Cecelja" bit će predstavljena knjiga A. Lukinovića i I. Pompera: *VILIM CECELJA – "Utjelovljena hrvatska caritas"*, životopis vlč. Vilima Cecelje.

Slavlja predvodi varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak, uz sudjelovanje svećenika, Počasnog bleiburškog voda, općine Sv. Ilija te prijatelja i štovatelja vlč. Cecelje.

Svi ste dobro došli!

Darovi za pokriće troškova u postupku proglašenja svetim bl. Alojzija Stepinca

Nakon objavljivanja zadnjega broja *Glasnika* svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Francek BREBRIĆ – Krašić; Dragica SKENDER; vlč. Matija BURJA, Mirko EFENDIĆ; N. N.; Župni ured Novo Virje; Stjepan SKRBIN; Slavica dr. JARKUNICA – Dubrovnik; Milka NEUMANN; Višnja N., Katarina KEĆKEŠ – Zagreb; N. N.; Radmila DELAŠ; Marija ŠIMAC – Adelaide (Australija)

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime: Postulatura kard. Stepinca i kunski račun: 2360000-1101605758 ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:

ZAGREBAČKA BANKA d.d. - ZAGREB
SAMOBORSKA 145 - HRVATSKA
SWIFT: ZABAHR 2X
KORISNIK: NADBISKUPIJA ZAGREBAČKA
POSTULATURA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
KAPTOL 31 - ZAGREB

IBAN: HR 40 23600001101605758.

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

■■■

Zahvaljujemo na svjedočanstvima o čudesnim uslišanjima na zagovor bl. Alojzija Stepinca, a proslijedili su ih sljedeći njegovi štovatelji: Nada LEMEŠIĆ – Slavonski Brod; Ruža PERVAN – Posavski Podgajci; dr. Šime VUČKOV – Rijeka; Ozana CRNOGORAC – Biograd; Ana RUDMAN – Zagreb; Ivana PETROVIĆ – Ljubuški; Petar VIDAK – Sesvetski Kraljevec; Marija STOJIĆ – Dubrovnik; Kristina ANIĆ – Letovanić; Josipa BAGARIĆ – Zagreb; ing. Milan BIONDIĆ – Zagreb; Barica KUNTIĆ – Zagreb; Josip ŽGANJER – Samobor; Ana ADŽIĆ – Požega.

■■■

Zahvaljujemo gosp. Mati Baliću za svjedočanstvo o uslišanju na zagovor blagopokojnog kardinala Franje Kuharića.

Vranekovićev dnevnik

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojima je on opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću od 5. prosinca 1951. do mučeničke smrti 10. veljače 1960.

Prisjećajući se dvogodišnjice premještaja iz Lepoglave u Krašić, 6. XII. 1953., u šetnji bl. Alojzije reče župniku Vranekoviću: "Uz milost Božju nismo popustili. Prije pet godina i tri mjeseca ondje, a sada ovdje dvije godine, i tko zna što ćemo još pretrpjeti. Ali klonuti – oslobodi nas dobri Bog!"

12. XII. 1953.

Konačno je dovršena kupaonica. I na to mrmljaju u Zagrebu da je odviše skupo. No nitko nije time tamo ništa izgubio jer se dosta toga namiruje iz njegova fonda. Dr. Grundler je rekao: »Da je Eminencija u Zagrebu, ne bismo u blagajni imali nijedne pare!« – To ne stoji. Eminencija ima mnogo srca za sirotinju, ali je i razborit. Nikada se u životu nije bavio avanturama. U neku ruku i osnivanje novih župa mnogi iz njihove blizine nazvali su avanturama, no danas vidimo da je rijetko uspjeli pothvat. I sâm on veli za to: »Kamo sreće, da smo u tome još više uradili.«

***

Danas u 15.45 sati bila je prva subotnja pobožnost u Marijanskoj godini. Bogu hvala, bilo je tu mnogo vjernika. Eminencija je zanosno propovijedao o Mariji, kroz koju slavimo Boga.

Nadbiskup Stepinac pred kućom obitelji Klarić u Stazi, župa Sunja, prigodom podjeljivanja sakramenta potvrde, na Malu Gospu 8. rujna 1937.

***

»Pravo sam uradio kad sam se odrekao očinske baštine. Otac mi je htio ostaviti kuću dvokatnicu u Karlovcu – u vrijednosti od 2 milijuna predratnih dinara. Da sam to primio, ovi bi mi je uzeli – i smijali se. Ovako nisu ama baš ništa našli. Sigurno su pretražili sve banke, nema li gdje štogod ... Bilo je, Bogu hvala, mnogo toga blaga, ali je bilo i sirotinje. Treba ovo, treba ono, kud ćeš nego k nadbiskupu. I dok smo imali, davali smo. Bolno je bilo stanje štampe. Tu sam dao koliko sam najviše mogao. Kad mi je došao pokojni otac Janko (Šimrak), znao sam što je, i samo sam mu se nasmijao i pitao ga, koliko treba?«

***

Kod večere došli smo i na razgovor o Ciganima. Pričao mi svoje uspomene na Cigane iz mladosti, a onda se dotakao i konačne njihove sudbine. »Nisam znao hoću li moći to podnijeti, kad sam čuo što su s njima učinili. Preko svih veza tražio sam da doznam tko je dao nalog da ih se poubija, ali nisam doznao. Najvjerojatnije je da je to djelo Nijemaca. Nižu rasu treba uništiti – to je njihova ideja. Najprije su Cigane, a poslije, da su se održali, jednako bi učinili i s nama... Čini mi se da je i progon Srba Pavelićevo djelo. Kad sam to njemu predbacio, on mi jednostavno odgovori da je njegova savjest pred historijom mirna!«

***

»Veliki župan Unić molio me neka velim Paveliću da raspusti ustašku vojnicu jer čemu dvije vojske? Učinio sam po želji tog župana, ali Pavelić će kratko: 'Bez ustaške vojnice nema hrvatske države.' – Pa što sam onda mogao?«

13. XII. 1953.

Kod večere gleda popis svećenika koji su 12. XI. bili na skupštini CMD-a u Zagrebu. Redom čita i govori: »Ne čudim se ovomu – ne čudim se – pa da ... kud će drugamo i sl. ... Sve mi se čini da jedni [od] ovih misle ovako: Nadbiskup je bolestan; ovi su ih uvjerili da ću do proljeća umrijeti, pa smo sigurni, što nam može. Daleko sam od toga da bih mislio na osvetu, ali svi će doživjeti gorko iznenađenje. Danas, kad jedan biskup Čule umire u zatvoru – izgubio je već 17 kg i sigurno će ostaviti u zatvoru i kosti, biskup Nežić i Pavlišić u vojsci, iz Dubrovnika javlja mi biskup koliko je pretrpio straha onih noći, kad su mu provaljivali u stan, na mrtvo ispremlatili Banića, Čelika i Franića, braća svećenici toliko trpe u Gradiški i Zenici, drugi kao dekan Gnidovec očekuju izvršenje smrtne kazne, i u isto vrijeme ovi jadnici pjevaju hvalospjeve njihovim krvnicima. Ovo je ljaga koja će sramotno ostati na njima. Može umrijeti zagrebački nadbiskup, ali Petar ne umire.«

***

»Pisao sam Stelli u Kloštar Podravski neka pazi, pa je ipak i on išao na skupštinu u Zagreb. Razumijem zašto je išao. Kad sve ovo svrši, reći ću mu: 'Izvolite ići u svoju dijecezu, zahvaljujem Vam na daljnjoj pomoći.' A i za Jambrošića će se učiniti što treba. On je barem bio ekonom u bogosloviji, i vidio je kako misle poglavari.«

***

»Sjećam se našeg dragog oca Janka,[1] kako su ga za 70 dana slomili. Istrage ga uništile. Dovezli ga u Dvor sa strane Vlaške ulice i onda sam ga autom dao prevesti u Križevce. Kad sam mu spomenuo da ćemo opet izdati poslanicu, skočio je upravo i povikao mašući rukama: 'Ne, ne, samo to ne!' – Tko bi rekao da je to onaj borbeni Janko. Tako su ga slomili. Tada sam ga posljednji put vidio jer je već za dva, tri tjedna umro ... Mislio sam, eto, da opet izdamo jednu poslanicu, ali nisu svi bili za to – i tako je stvar propala. Ali bolje bi bilo da je izašla.«

***

Rekao sam Eminenciji da je ovogodišnja adventska poslanica o Mističnom Tijelu Kristovu odviše visoko sastavljena. To je teološko razmatranje. Stvar nije dosta približena narodu. Na to sam mu predložio da bi on sastavio korizmenu poslanicu za 1954. g. Neka bi tema bila marijanska – u vezi s Marijanskom godinom. – »Dobro ste se sjetili!« – rekao mi je – »I hoću!«

14. – 17. XII. 1953.

Pokoje samo pismo izvana 'zaluta' do Eminencije. Spomenem mu kod večere kuda bismo metali kad bismo sve što mu šalju prijatelji izvana primali! A on samo reče: »Možda će se sve to sačuvati i naći u arhivu Ministarstva!«

18. XII. 1953.

Bio sam u Zagrebu. Đuran je pitao Eminenciju bi li se vratio u Sv. Janu? – »Da« – reče Eminencija – »nitko ga nije premjestio. Ako želi, neka samo ide!« – Veselo je Đuran primio tu vijest i 24. o. mj. doći će u župu natrag. Vjernici ga željno

Nadbiskup Stepinac među Božjim narodom – blagoslivlje

[1] ŠIMRAK, Janko, od 1942. biskup Križevačke biskupije (Šimraki, Žumberak, 29. V. 1883. – Križevci, 9. VIII. 1946). Umro je od posljedica mučenja u istražnom postupku u komunističkom zatvoru.

očekuju ... »Makar umrem tamo – idem – ali ću pasti stojeći.« Tako je rekao Đuran!

***

Ivan Šetim iz Samobora u vezi sa o. Dionizijem Andrašecom na staklu je izradio sliku Eminencije. Mnogo se trudio kod izradbe. Činio je to iz ljubavi i poštovanja prema Eminenciji.

***

Dr. Bogičević, Pišonić, Stella. – Tajnik mi reče da će pred Božić doći ovamo preuzv. Lach. Saopćim to Eminenciji, a on će: »Ne treba doći. Što će mi tu čestitke, a tamo ne će da načine kako ih molim s tim prokletim Udruženjem.«

17. X. 1955.

Kardinal veli: »Vidim da su prilike u svijetu sve više zamršene, umjesto, da se smiruju. Perzija je pristala Bagdanskom paktu. Rusija se na to ljuti. Kuri zato u Egiptu, Maroku i uopće po Africi. Začudno je da je Crkva danas u Egiptu slobodnija no ikada! Bog sam znade kako će sve to svršiti. Jedno je samo sigurno: ovako ostati neće. Komunizam će pasti, a Crkva, kako uvijek tako će i sada izaći jača.«

9. XI. 1955.

»Kćeri Božjeg milosrđa lijepo rade u Novoj Vesi.[2] Piše mi opet njihova poglavarica i zadovoljna je, što njezine sestre lijepo pomažu po župama. Smatra, i to vrlo pametno, da bi časne sestre morale mnogo ozbiljnije shvatiti potrebu, da pomažu na župama, bar sada, kada su skučene u svom radu.«

Bauerlein mi se tuži što su mu sabotažom omeli da u Osijek nisu došle uršulinke. Omeo je nažalost župnik. Stan je pripravljen čekao sestre. Odjednom tu župnik nastani zvonara, s kojim se inače slabo slagao. Jednu je sobu rezervirao za domaćicu, koja Bog zna kad će doći. I onda javlja biskupu da nema stana za sestre. A one bi katehizirale. Svi su se tome veselili. Biskup ne zna, što da čini s tim nesretnim svećenikom! ... Sestre su u velikim potrebama. Mole za pomoć. Poslat ću im, ako još što nađem tu u ormariću. A onda javit ću koadjutoru neka im i on dade, ako ima kakav fond *ad hoc*! (Brine se na sve strane!)

Pišem biskupu Buriću.[3] Potišten je. Nakon operacije vid mu sve više slabi, a onda ih tamo pritišću sa svih strana. Moram ga utješiti. Pišem mu: *Est tempus destruendi, est tempus aedificandi*! Ako živimo – po sudu sviju – u doba najtežeg progonstva Crkve – to znači da ćemo doživjeti i najveći trijumf Crkve. Žrtva će dakako biti. Otići ću možda i ja. Ali što to znači? Glavno je da Božja stvar ide naprijed, i da se duše posvećuju.

11. II. 1956.

Pisao sam koadjutoru, ako ja umrem, da nikada svećenik, koji je danas u CMD-u ne smije postati pravim župnikom. Posebno sam ga upozorio na Dugoga u Križovljanu. Mislim češće što bi trebalo i kasnije poduzeti protiv ovakvih. Crkva jest majka i puna je praštanja, ali oni, koji su je u ovim vremenima izdali, moraju to osjetiti u životu!

19. II. 1956.

Radio Madrid javlja među ostalim: »Ciknula je guja u Beogradu. Bijesni su naime na tu emisiju.«

»Nemojte se čuditi«, veli kardinal, »ako će za koji dan CMD-aši opet morati da progovore i osude emigraciju, posebno one oko Radio-Madrida.

Blaženi Alojzije u razgovoru s Vlatkom Mačekom i drugim političarima u Kraljevini Jugoslaviji

[2] Nova Ves je gradska četvrt u Zagrebu, koja se prostire od Kaptola na sjever.

[3] Msgr. Josip Burić bio je senjsko-modruški biskup, kasnije prvi riječki nadbiskup.

Ako koji neće htjeti, ponovit će mu uobičajene prijetnje: zatvor, porez, privatni život... i onda robuj, kad nisi htio da budeš slobodan i odhrvao se navali od početka.«

Kod večere:

»Godine 1943. pokazao sam Sv. Ocu znakove što su ih Židovi morali nositi na sebi. Prikazao sam mu kako stvar stoji. To je djelo Nijemaca, a hrvatski narod nema u tome udjela ni odgovornost... I Paveliću sam to kasnije predbacio rekavši: 'Čemu to? Protivi se kršćanskom moralu.' I drugi dan dođe naredba u novinama o ravnopravnosti. Tada su Židovi skinuli znakove.

Prije toga, gledajući tolike nepravde i ubijanja, otvoreno sam rekao Paveliću: Poglavniče, lupite šakom po stolu i otvoreno recite Nijemcima i Talijanima, da ovako dalje ne ide! Ministar Perić – bolno mi je to bilo – živio je u civilnom braku. Ali jedno mi se kod njega dopalo. Kad su Njemci nešto tražili, on je telefonski odgovorio Ribbentropu: Ne! Dakako, da je već drugi dan bio smijenjen. Zamijenio ga je musliman Alajbegović. I taj mi je načinio nepriliku. Pred svršetak rata dođe k meni i zamoli da bi se u Dvor spremio državni arhiv.

Teško mi je bilo pri srcu, što da učinim, ali sam mislio: stvar je važna za historiju, pa kad nemaju sigurnijeg mjesta, neka bude kod nas. Dopreme to u sanducima na Dvor. Sve smo spremili u podrum. Nisam bio kod toga prisutan. Ali neki nesretnik načinio mi je veliku psinu. (Nije mi htio reći koji, ali sam računao, da bi to mogao biti dr. Valentin Putanec.) Bio je taj, što no se reče kuhan i pečen na Dvoru. Uživao je mnoge blagodati s naše strane, ali se priklonio crvenima i s njima namigivao. Odmah prvih dana preokreta pošalje on meni pismo, gdje mi se grozi sudom – i tu spominje državni arhiv. Upeklo me. Bolno mi je bilo. Odgovorio sam mu i stavio do znanja očinski: Prijatelju, ne igrajte se – ne grozite se sa sudom, jer stojite pred ekskomunikacijom. Brzo iza toga dođe i ispriča se; ali sve se nije moglo popraviti. Sigurno su preko njega doznali za arhiv. Bio sam inače u toj stvari posve miran. I kad su jednoga dana u novinama pozvali da se izruče arhivi i slično, javio sam im da je arhiv tu. Došli – i odnijeli. Nisam ni znao da su Lacković i Šalić spremili tu Poglavnikove filmove u naš arhiv. Doznali za to oni nesretnici i odnijeli. Vjerojatno je to na mukama priznao Ivandija.

Lacković i ...[4] su bili povezani s ustašama. Ja bome nisam. Nisam mogao odobriti mnoge poteze. Njih sam razumio. Mladi su ljudi, a svaki dan po deset puta trebalo je intervenirati i spašavati ljude, pa je jasno da su morali podržavati vezu. Teško je bilo meni ići često k Paveliću. No, kad je bila veća stvar po srijedi, morao sam ići. Zanimljivo je da Pavelić nikada nije bio u Dvoru. Da je barem jedanput došao, alaj bi komunisti uživali! Koliki bi to bio argumenat za njihove laži. Jednom je mladi Kvaternik, kao Poglavnikova desna ruka, učinio službenu vizitu legatu Marconeu u Dvoru. Na

Svećenici Krčke biskupije predvođeni biskupom mons. Valterom Župnom, hodočasteći u Zagreb te u Sisak na mjesto mučeništva svoga zaštitnika sv. Kvirina, pohodili su Krašić 15. travnja 2009. i zahvalno slaveći sv. Misu molili zagovor bl. Alojzija za svoju biskupiju

[4] Precrtano

izlasku upita ga Lacković: "Idete i Nadbiskupu?" - "Nisam autoriziran", bio je odgovor.

Ali kad je sve išlo kraju 1945. g., pozove me Pavelić. Vidio sam na njemu zabrinutost, i on će *in medias res*: "Znadete da je tradicija da su zagrebački biskupi vršili bansku čast u časovima kad je izbila kakva neprilika. ... Sada mi se kanimo na vrijeme povući, pa smatram da biste vi preuzeli i civilnu vlast u Hrvatskoj u svoje ruke". "Poglavniče", velim mu, "to je velika stvar i ja moram o tome dobro promisliti." No, u duši imao sam gotov odgovor: Ne! Pristati na to, značilo bi za nekoliko dana izgubiti život. I to bi bilo razumljivo. Naslijedio si Pavelića, znači: i prije si bio s njim – odgovoran za sve ... i vješala! Nije moj odgovor "ne" bio zato da bih se bojao smrti. Daleko od toga. Ali radi ovakve stvari, kada je već sve jasno bezizgledno, ići u smrt, a ostaviti dijecezu, kler, narod – činilo mi se nerazborito. I onda komu ću predati vlast? Pozove Kumičića, da on preda ključeve grada "osloboditeljima."

Puno sam prepatio kao biskup, a da sam onih dana ostao kod zdrave pameti, to je velika milost Božja. Gledao sam onaj jadni svijet, kako iz Bosne, Srijema, Slavonije u dugim povorkama kreće naprijed. Jadno kljuse vuče kola, na kolima žena, djeca. Iza kola privezao kravu i slični prizori. Kud će jadni svijet?! Pobit će ga, u koliko ne umru na putu. A jadni ljudi išli s uvjerenjem da će se za nekoliko dana vratiti. Ja sam bio drugog mišljenja. Dođe 8. V. 1945. Bio sam u kapeli. A kamo ću drugamo?! Molio sam. Gotovo nemoćan sjedio sam. Ni klečati više nisam mogao od umora.

U to dođe Kumičić i partizanski kapetan koji je primio ključeve. Tu formalnost izvršili su pred Dvorom. Tako uvijek rade. Dok su na vlasti lupaju po biskupima, po Crkvi, a kad počne pod petama gorjeti, onda je biskup dobar. Koliko su me napadali. Pa i sam Slavko Kvaternik toliko se zaboravio, da je 1941. na povratku iz Rima izjavio: "Stepinca ćemo zatvoriti radi njegova stava." A već 1943. g. želi da se potajno sastane sa mnom pred odlazak s položaja i iz zemlje. Sastanemo se u Dječačkom sjemeništu pod večer. Rekao mi je tu: "Za sve je kriv samo Pavelić."

Još sam ga jedanput vidio na sudu, kad su ga kao svjedoka izveli protiv mene. Propao je bio starac. Izmučili ga duševno, a možda ga i tukli. Kad sam bio u Lepoglavi, prenosili su preko zvučnika njegovo suđenje. Tulili su kao nikada prije. Htjeli me deprimirati svjedočanstvima, što ih je dao Kvaternik o meni. Bio sam miran. Znao sam kakav je njihov sud i istraga. Znao sam da im nitko ne vjeruje, pa sam bio miran. Uzeo sam nalivpero i turnuo ga u uho. Poklopcem nalivpera začepio drugo uho, kad za tu stvar nisam imao drugo, i tako mirno sjedio kod stola i čitao. Dođe na to stražar, pogleda kroz mali otvor na vratima da vidi kako reagiram na vijesti – prijenos iz sudnice.

24.XI.1959

Poručuje mi bivša.................. da je.........................(1) A upravo sam mu pred dva dana poslao dva važna pisma. Pa neka im ih i uruči, ako je takav, ne bojim ih se! Poglavarica pako Kćeri Božje ljubavi me moli da prestanem sa slanjem pisama, jer ih UDB-aši hvataju, a mnogi koji ih primaju, da su s njima vrlo neupućeni, te ih i bez potrebe daju prepisivati. No, ne ću ih se za to prestrašiti. Pisat ću i dalje. Osjećam da je to ovdje moja dužnost, to više kad vidim da mnogi očekuju riječ utjehe odavde. Uostalom, čega se imam bojati?! Još mi samo mogu oduzeti život. To bi pak bila za mene najveća sreća. I onako nemam druge ambicije ovdje na svijetu, osim izdržati do kraja i umrijeti u milosti Božjoj.

***

Jučer je č. sestra išla u Zagreb po pijavice. Eminencija osjeća da ga je u obje noge nešto počelo stezati. U dva maha stavili smo mu po dvije pijavice, jer se ostale nisu htjele prihvatiti. Stvarno se bolje osjeća poslije pijavica.

***

Čitam u Katoličkom listu, kako je Crkva bila upravo zarobljena u Italiji, Austriji, pa i drugdje u ono doba. Onda, prije 110 godina imadete sličnih pojava kao danas. Nil novi! U zagrebačkoj je katedrali u to doba – čitam ovdje – jedan zagrebački advokat zapalio cigaretu, dok je bilo izloženo Presveto. Patnje Crkve na sve strane! A tako će biti do svršetka. Što dulje živim i gledam sudbinu Crkve, to mi je draža! O velika si, Crkvo Božja!

(1) Precrtao je biskup Nežić.

Zapisi u knjizi dojmova u Muzeju bl. Alojzija Stepinca

3. 1. 2009. - Hvala TI Bože što si nas danas pozvao na ovo mjesto. Divno smo se osjećali. *Nada i Slavko Kink*

Dana 7. siječnja 2009. godine posjetili su Muzej i zagrebačku katedralu ministranti 7-ih i 8-ih razreda koji su tih dana boravili u samostanu sv. Antuna na Svetom Duhu u Zagrebu na duhovnoj obnovi. Sa zanimanjem i pažnjom odgledali su film i pogledali Muzej. *Fra Vladimir*

31. siječnja, 2009. - Ministranti župe Uzvišenja Svetog Križa iz Siska hodočastili su na grob bl. A. Stepinca te tom prigodom posjetili i Muzej. Želja nam je da se nadahnjuju na pobožnosti i vjernosti Kristu i Kat. crkvi te na herojskoj vjernosti kršćanskim idealima. Molimo Gospodina i zagovor Blaženika da se u Sisku što prije obnovi biskupija, te da obiluje svetim svećenicima i redovnicama, te uzornim i zauzetim vjernicima laicima. Nadamo se da će posjet grobu i Muzeju Blaženika tome pridonijeti. *Mr. Antun Sente, mlađi, župnik sisački i 25 ministranata*

5. 2. I am proud of you Cardinal! You laid your life for your people witnessing to the truth and value of life in Christ. You are a challange of today's young priest life. I thank God for you nad people of Croatia as they have witnessed to the life suffering of people of Sri Lanka. God bless you! Rev Jude Rai Ferrando, Sri Lanka. (Ponosim se tobom, Kardinale! Položio si vlastiti život za svoj narod svjedočeći istinu i vrijednost živjeti za Krista. Izazov si životima današnjih mladih svećenika. Bogu sam zahvalan što smo te imali kao i za hrvatski narod koji je posvjedočio za patnje naroda u Šri Lanki. Bog vas blagoslovio!)

10. 2. - Blaženi Alojzije, čuvaj i preporuči milosrdnom Bogu svu mladež Hrvatske, molim te i za svoju djecu Vedrana i Ivku, preporuči ih milosrdnom Bogu. Od srca hvala! *Marija*

11. 2. - Il Beato Luigi mi aiuti nella vita per essere un religioso come la Madonna chiede. *J. Decimo*

11. 2. - Svim srcem predani gledali smo film o blaženiku Alojziju, koji nam od ovog trenutka ostaje urezan u našim srcima. Sve preporučamo tvome zagovoru osobito naš hrvatski narod. Zahvalni: *OŠ Stjepana Radića*

11. 2. - Današnji trenuci u ovoj prostoriji s Blaženim Alojzijem Stepincem produžili su mi život na 10 godina. *Katica P.*

11. 2. - Stepinčev život obogatio je naš kršćanski život. *Tea Borovec i Marija Antolović, krizmanice iz Kutine*

11. 2. - Hvala ti, blaženi Alojzije jer si mi izmolio milost vjere. Predajem u tvoj zagovor svoju obitelj i sve naše poteškoće. *Tvoja Ana Deković*

29. 3. - Oče, hvala ti na ovom predivnom daru. Hvala ti što si bio uz ovog uskoro svetog čovjeka. Budi uz mene i moju obitelj. *Anita*

Obavijesti

Obavijest čitateljima *Glasnika*

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj Glasnika može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp 949, 10001 Zagreb:

- BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J., **Svjetlo na putu života**, popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) /50 kn + poštarina/

- BATELJA, J., **Najljepše Mariji. Misli blagopokojnog kardinala-nadbiskupa Alojzija Stepinca o štovanju Majke Božje**, Zagreb, 1990. (30 kn + poštarina)

- **Sluga Božji Alojzije Stepinac** (kratki ilustrirani životopis), Zagreb, 1995. (30 kn + poštarina)

- ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1941.-1946.)**. Uvod napisali dr. J. BATELJA i dr. C. TOMIĆ, Zagreb, 1996. (80 kn + poštarina)

- ALOJZIJE-VIKTOR STEPINAC, **Pisma iz sužanjstva (1951.-1960.)**, (predgovor: mons. J. BOZANIĆ, nadbiskup zagrebački; uvod, bilješke i predmetno kazalo napisao i sastavio dr. J. BATELJA), Zagreb, 1998. (100 kn + poštarina)

- ALOJZIJE STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1934.-1940.)** Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (100 kn + poštarina)

- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca**, izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (180 kn + poštarina)

- VRANEKOVIĆ, J., **Dnevnik (1. dio), Bilješke o životu i djelovanju u Krašiću zatočenog nadbiskupa zagrebačkoga i kardinala Alojzija Stepinca.** Pozdravno slovo za knjigu napisao je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, a uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja. Pogovor je sastavio fra Bonaventura Duda, a ilustracije su iz arhiva Postulature (100 kn + poštarina)

- BATELJA J., *Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.*, Zagreb, 2008., (30 kn + poštarina).

- BATELJA J., *Blaženi Alojzije Stepinac i grad Varaždin*, Zagreb, 2008., (50 kn + poštarina)

- ALOJZIJE KARD. STEPINAC, **Propovijedi o lurdskim ukazanjima** (priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja), pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; izdavač: Postulatura bl. Alojzija Stepinca i Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj; (50 kn + poštarina)

- ALOJZIJE KARD. STEPINAC, **Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu**, *Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva*, sv. 2.; uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. BATELJA. (Cijena 50 kn + poštarina)

Blaženi Alojzije Stepinac: **Propovijedi o Presvetom Srcu Isusovu**

Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca objavila je zbirku Propovijedi o Presvetom Srcu Isusovu, koje je bl. Alojzije Stepinac sastavio kao zatočenik u lepoglavskom zatvoru, a nadodane su i četiri propovijedi na istu temu koje je izgovorio kao sužanj u Krašiću. Ovo je 3. svezak Blaženikovih propovijedi objavljenih u Maloj knjižnici Postulature bl. Alojzija Stepinca.
Proslov ovoj zbirci napisao je mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački, a uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio je dr. J. BATELJA. (Cijena 50 kn + poštarina).

Spašavanje čovjeka i uljepšavanje Svetišta

U nastojanju da svetište Majke Božje Bistričke postane mjesto duhovnog i moralnog preporoda hrvatskog naroda, nadbiskup Alojzije Stepinac je tijekom ratnih stradanja odlučio urediti samu baziliku, cintor, Kalvariju i okoliš. U tim je nastojanjima angažirao najbolje hrvatske umjetnike. Značajno je, da je "vodstvo obnove i preuređenja svetišta povjerio akademskom kiparu prof. I. Kerdiću, akademskom slikaru K. Hegedušiću i arh. A. Freudenreichu" (usp. Hrvatski narod, 21. svibnja 1944.).

Angažiranjem velikog broja umjetnika, od kojih su neki bili politički osumnjičeni i prijavljeni kao suradnici s "crvenima", nadbiskup Stepinac ih je zaštitio od progona i omogućio zarađivati potrebno za život. Među 35 angažiranih slikara i studenata bili su i ovi: Željko i Branka Hegedušić, Ivan Generalić, Ivo Režek, Ivo Šerment, Gabriel Stupica, Ante Kaštelančić, Dragan Beraković i drugi. Značajno je da su među brojnim pomagačima bili i Ivo Dulčić i Albert Kinert.

Budući da je rat onemogućio potpuno uređenje svetišta, u prosincu 2008. su slikar Eugen Kokot i restaurator Egidio Budicin, prema nacrtu K. Hegedušića iz godine 1944., dovršili veličanstvenu fresku "Golgota" na sjevernom zidu bazilike Majke Božje Bistričke (vidi zadnju stranu omota).

Dok se radujemo ovom uspjehu i poljepšanju svetišta Majke Božje Bistričke, prisjećamo se Nadbiskupovih riječi što ih je u svibnju 1943. napisao u okružnom pismu svećenicima o nakani uređenja svetišta Majke Božje Bistričke: "Svetište će biti veličanstven spomenik cijeloga naroda Majci Božjoj i ponos hrvatskih katolika i njihova svećenstva."

Impressum

Časopis Blaženi Alojzije Stepinac (skraćeno Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.
God. XVI. (2009.), 8. svibnja, broj 3.

Cijena: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD
Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara.
Izdavač: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca
Kaptol 31 – p. p. 949
10001 Zagreb
Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb
Adresa uredništva: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb; telefon (01) 48 14 920; faks: 48 14 921; "Muzej blaženoga Alojzija Stepinca", Kaptol 31, p.p. 949, 10001 Zagreb, telefon: (01) 48 94 879 ili
e-mail adresa: juraj.batelja@zg.htnet.hr
Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi "čudo", "svetost", "svetac" i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva.
Lektura: Marina ČUBRIĆ, prof.
Korektura: akad. Ante STAMAĆ
Tisak: Denona d.o.o., Zagreb

Zahvaljujemo svim čitateljima *Glasnika* koji su nam priopćili uslišanja zadobivena na zagovor bl. Alojzija Stepinca. Zahvaljujemo i svim ozdravljenima koji su se osobno javili i medicinskom dokumentacijom potkrijepili osvjedočenje da su ozdravili ili im se zdravstveno stanje poboljšalo po zagovoru bl. Alojzija Stepinca. Molimo cijenjene čitatelje da nam i dalje šalju takva svjedočanstva i potiču svoje prijatelje i znance da to isto učine. Istodobno neka mole da naš Blaženik što prije bude proglašen svetim.

Vjernici iz župe Donja Voća u Varaždinskoj biskupiji na hodočašću u Krašiću, 21. ožujka 2009.

Stotinu vjernika iz Vinkovaca pohodilo je Krašić na povratku s hodočašća u svetište Sv. Josipa u Karlovcu, 19. ožujka 2009.

Članovi udruge umirovljenika TIN iz Zagreba hodočastili su u Krašić, 18. veljače 2009.

Mons. Juraj Jezerinac predvodio je večernju misu, u kojoj je sudjelovalo mnogo djece, na Stepinčevo u Krašiću, 10. veljače 2009.

Zahvaljujemo krašićkom župniku D. Kučanu koji je Postulaturi proslijedio fotografije krašićkih hodočasnika.

Veličanstvena freska Golgota od prosinca 2008. krasi sjeverni zid bazilike Majke Božje Bistričke; prema nacrtu K. Hegedušića iz 1944. dovršili su je slikar Eugen Kokot i slikar restaurator Egidio Budicin